

age^M

Život je nádherný v každém věku 1/2020

Každý den může být
důvod k radosti

8 Hrát na harfu
byl můj sen

14 Stonožka není
jen o tanci

20 Žiju
o sto šest

6. ročník celostátní soutěže pro dětské týmy Srdce s láskou darované vrcholí!

Před námi je květnové vyhlášení vítězů.

Už na 30 tisíc
soutěžících
a 1500 soutěžních
prací.

V době uzávěrky tohoto
čísla probíhalo veřejné
hlasování a nezávisle na něm hodnotila
zaslané práce porota. Vítěze vám
představíme v příštím čísle AGE.

Podrobné informace o projektu
najdete na www.srdceslaskou.cz
včetně galerie všech předešlých soutěžních prací.

Srdce s láskou darované je také na Facebooku!

www.srdceslaskou.cz

Z obsahu

6	EPIŠTOLY: Příběh statečného chlapa	24	Z PRAXE: Cizí jazyk v každém věku
8	ROZHOVOR: Hana Müllerová: Hrát na harfu byl můj sen. Dnes mám radost, že harfistů přibývá	26	ROZHOVOR: Boty pro radost aneb Vždycky je čas se něco nového naučit
12	PŘEDSTAVUJEME: Symfonický orchestr hl. m. Prahy FOK nabízí nádherné hudební zážitky	30	REPORTÁŽ: Pomáháme ptáčkům. Ale víme, jak nejlépe?
14	ROZHOVOR: Stonožka není jen o tanci. Je to svět ve světě, v němž je měnou přátelství a radost	32	PODPORUJEME: Černoočko – Malí spisovatelé a ilustrátoři z celého světa vytvářejí příběh plný kouzel a dobrodružství
18	ZKUŠENOSTI: Vzdělání není rychloobrátkové zboží	34	SOUTĚŽ: Srdce s láskou darované
20	ROZHOVOR: Ladislav Mrštín: Žiju o sto šest. Za hendikep se neschovávám	44	TVOŘENÍ PRO RADOST: Jarní věneček

Distribuuje zdarma také na základní a vybrané střední školy v ČR. Náklad 8000 výtisků.

Časopis AGE posíláme bezúplatně do mateřských a základních škol skoro v celé republice. Přesto se od Vás dozvídáme, že jste se o něm i o soutěži Srdce s láskou darované dozvěděli náhodou. Náklad časopisu je limitovaný, takže na adresu školy zasíláme většinou jen jeden výtisk. Občas se tedy může stát, že si někdo časopis odnese domů a zapomene ho přinést zpět do školy i pro ostatní. Pokud se tedy k Vám nedostává, pracujete s dětmi a máte o AGE opravdu zájem, napište nám na redakční e-mail produkce@antecom.cz. Pokusíme se nastavit distribuci tak, aby Vám byl časopis k dispozici.

Vydavatel:

ANTECOM s.r.o., Blatenská 2166/7, 148 00 Praha 4
IČ: 2836 2926, produkce@antecom.cz, www.antecom.cz

Redakční servis: +420 602 313 176

Šéfredaktorka: PhDr. Jana Jenšíková, jednatelka společnosti ANTECOM, vydavatelství časopisů TRADE NEWS, AGE a TECH EDU

Redakce: Mgr. Miloslav Jenšík, PhDr. Věra Vortelová, Ing. Martina Hošková, Štěpánka Kotrbová, Ing. Mgr. Daniel Libertin, PhDr. Jozef Gáfrik, CSc.

Grafická úprava: Jana Březinová

Produkce: Mgr. Marek Jenšík

Datum vydání: 15. 3. 2020

Vydáno v Praze jako dvouměsíčník. MK ČR E 20841 / ISSN 1805-5524

Partner:

OPTYS, spol. s r. o.

U Sušárny 301, 747 56 Dolní Životice

Tel.: +420 553 777 392, e-mail: skola@optys.cz

Tisk a distribuce: OPTYS, spol. s r. o.

Náklad: 8000 kusů

Foto na titulní straně: Shutterstock

Za obsah inzerce zodpovídá inzerent. Žádné části textu nebo fotografií nesmí být používány, kopírovány nebo jinak šířeny v jakémkoliv formě či jakýmkoliv způsobem bez písemného souhlasu vydavatele.

0 nakažlivém úsměvu

„Nějak si nemůžu zvyknout, jak se tu všichni na sebe mračí,“ svěřila se mi dcera mé kamarádky, která získala stipendium za velkou louží a přijela domů po prvním půlroce. „Nikdy bych neřekla, jak markantní je to rozdíl, máme to v sobě jako nějaký vrozený program či co,“ pokračovala. A aby mě přesvědčila, přidala, jak ji první týden při procházce v univerzitním kampusu zastavovali tamní studenti a ptali se, co se jí stalo a jestli nepotřebuje pomoc. „Ujistila jsem je, že jsem o. k. Prý se tvářím hrozně utrápeně, namítl.“

Poznamenala jsem, že to je ten věčný americký úsměv a jak si na něj zvykla, jestli jí to nepřipadalo umělé.

„No, zpočátku jo. Klepala jsem si v duchu na čelo a brblala si pod fousy staré známé babiččino Kdo se směje, neví čemu, podobá se přihlouplému. Jenže ono je to nějaký nakažlivý. A má to něco do sebe. Když se usmíváš, ať chceš, nebo ne, ten úsměv ti jde do duše a je ti líp. A stejně tak vyzařuješ i na ostatní dobrou náladu. Nějak mi to tady chybí. Možná je dobrý se usmívat, i když zrovna nejsi smajling, proč má člověk svými problémy zatěžovat ostatní?“

A protože jsem měla pocit, že se ode mě čeká nejen to, že ji vyslechnu, ale i nějaká babská rada, jednu jsem hodila do placu: „No tak se tu klidně usmívej, jak jsi americky zvyklá, třeba to těm kolem dojde. Bumerang je dobrý vynález.“ A přidala jsem úsměv od ucha k uchu a jeden z deseti vtipů, které si pamatuju.

Nicméně mi její slova o tom „vrozeném programu“ nešla z hlavy. Mám to taky? Usmívám se dost? Vždyť na nedávné akci, kterou jsme organizovali, do mě kolegyně jen tak mimochodem přátelsky šťouchla a špitla: „Usmívej se trochu!“ V obličejí jsem asi měla běžný provozní nasmích, i když jsem si myslela, že jsem pro okolí v pohodě.

A tak si na to povídání s novopečenou úspěšnou světoběžnicí, která by mohla být mojí dcerou, vzpomenu, když zrovna nemám, čemu bych se smála. A zkouším i tak naladit úsměv. Nejen, protože léčí, ale protože darovat ho sobě i druhým nic nestojí, ale naopak může přinést strašně moc!

Kdo se směje naposled, ten se směje nejlíp. A já bych dodala, že nejlíp je tomu, kdo se směje pořád! Víím, ne vždycky to jde, ale nakonec zjistíte, že se nám s úsměvem opravdu žije líp. To dokazují i vědecké studie, že když se člověk upřímně řehotá, zaměstná ho to celého tak, že jdou problémy všedních dnů stranou.

Přeju vám tedy, ať důvodů k radosti máte co nejvíc. Ať smích vytlačí z vaší hlavy všechny obavy i strachy. Ať roze-smějete své okolí a ať mu přinesete jen dobré věci, protože co dáte, to se vám vrátí. Prostě usmívejte se, i když vám na ruku zrovna nepřiletí motýl. Třeba je už někde na cestě...

Jana Jenšíková,
šéfredaktorka

EPIŠTOLY

PŘÍBĚH STATEČNÉHO CHLAPA

Bylo to v samém srdci Prahy, pár kroků od Staroměstského náměstí. V malém pokojíku domu U Zelené žáby (v jeho přízemním šenku prý kdysi zapíjel své kruté řemeslo legendární kat Mydlář a snad tam vypil mnohou číši i král Václav IV.) starý pán přiložil do kamínků a pustil se do vyprávění neuvěřitelné historie. Já jsem ale věděl, že všechno, co říká, je čiročirá pravda. Ten příběh jsem znal, jen jsem chtěl poznat i jeho hrdinu.

Pan Václav se narodil a vyrůstal v pražském Josefově. Fotbalový balon začal prohánět v malostranské Čechii. Teprve když si s míčem začal tykat opravdu důvěrně, oblékl modrobílý dres Staroměstské Olympie, tehdy jednoho z předních pražských klubů. Tam se mladý jirchář – tak se říkávalo jemným zpracovatelům lehkých kůží, třeba na rukavice nebo elegantní dámské střevíčky – skamarádil s příštím akademickým malířem Antonínem Fivěbrem. Na hřišti se mnohdy rodí přátelství na celý život.

Ti dva, střední útočník a střední záložník, spolu brzy tvořili tandem, který zápas co zápas ovládl střed pole. Vyfouknout konkurenci hned dvě esa naráz, to by bylo příliš, a tak Sparta sáhla nejprve po Fivěbrovi. Že však nad slunce jasně patřili k sobě, trvalo jen pár měsíců, než za ním na Letnou přišel i pan Václav. Tak jsem směl říkat svému hostiteli od Zelené žáby.

S těmi dvěma měli rudí pohromadě tým, který mohl zaútočit na do té doby neohrožitelné prvenství Slavie. V neděli 1. října 1911 v sedmém souboji obou „S“ poprvé vyhrála Sparta. Bylo to 3:1. Přihrávkami, které měly oči, na všechny góly vítězů zadělal můj vypravěč. V době toho triumfu už patřil k uctívaným hrdinům z francouzského Roubaix, kde české národní mužstvo zdolalo Francouze 4:1 a pro hráče z evropské pevniny do té doby neporazitelné anglické amatéry 2:1.

Na sklonku léta 1914 jako rezervista slavného 28. pěšího pluku, „Pražských dětí“, byl mezi prvními pražskými fotbalisty, kteří narukovali do Velké války. A málem i mezi prvními, kteří v ní padli.

Dobová kresba z klubového časopisu
SPARTA, 1921

Když se k večeru 1. září u haličského Tomašova racely decimované hloučky pěšáků z marného útoku na ruské pozice, mýjely mnoho padlých kamarádů. Na frontě člověk rychle otupí. „Ten už to taky má za sebou,“ řekl jeden ze sběračů raněných nad vojákem se strašnou ranou v zádech. Kaprál, který našťěstí právě kolem vedl polní hlídku, po těch slovech bezděčně na muže pohlédl. Ležel v kaluži krve, špinavý, zarostlý, zsalný – ale ta podoba! „Pane bože,“ vykřikl kaprál. „To je přece Vašek!“ A už klečel u vojáka, málem zabitého šrapnelem. Srdce mu stále tlouklo, i když jen slabě, slabounce...

Kaprál Štěpánovský, jinak známý fotbalový sudí, rozkázal muži se smrtí na jazyku dopravit na polní obvaziště. Tam ho dostali z nejhoršího a poslali do divizní nemocnice v pražském Karlíně. Podstoupil sedm těžkých operací páteře, kostrče a zažívacího traktu. Po jedné z nich ho přesunuli na jiný pokoj a na jeho lůžko položili umírajícího vojáka. Zapomněli přitom vyměnit tabulku se jménem pacienta.

Prahou se rozletěla zpráva o smrti fotbalového boha. Národní listy otiskly dojímavý nekrolog. Fanoušci bez rozdílu klubové víry byli zdrceni. Naštěstí brzy vyšlo najevo, že obdivovaný borec žije, i když se lékaři o jeho život něco nabojovali.

Vyhráno zdaleka neměl. Z chlapa jako sosna se proměnil v pohublý stín a krůček za krůčkem se znovu učil chodit. Když se jen zmínil o fotbalu, doktor Kukula, který ho několikrát operoval, se chytal za hlavu: „Vašíčku, to ne! Ani pomyslet!“ Statečný chlap s nadlidsky pevnou vůlí v té chvíli jen beze slova kývl. Co také mohl jiného? Neodbytného snu o návratu na hřiště se však vzdát nedovedl.

Po čtrnácti měsících na nemocničním lůžku za ním přišel kamarád Fivébr, kterého před frontou spasilo nasazení do zbrojní výroby. A že mu také obstará práci v plzeňské Škodovce. Jejich společný mistr byl kromě toho i předsedou tamního Českého lva. Tak dlouho do milého Václava hučel, až ten neodolal a zkusil znovu trénovat.

Začátky byly krušné, nelidsky trpěl, ale už nepovolil. Jednoho dne opět oblékl dres – a vstřelil dva góly! Po utkání se hodiny svíjel v bolestech. Přesto se vrátil na hřiště. A ještě v posledních týdnech války také do Prahy a na Spartu.

To už zase nabral svou původní podobu. Z fotbalového kumštu očividně nezapomněl vůbec nic. Návštěvníci zápasů zase mohli obdivovat brilantního kouzelníka s míčem, nevyrovnatelného nahrávače, chladnokrevného střelce, rafinovaného taktika, hotového filozofa té krásné hry.

Už roku 1919 byl členem vítězného týmu československé armády na vojenských hrách zemí Dohody na pařížském stadionu Colombes, kterým se všeobecně přezdívalo Pershingova olympiáda. To podle velitele amerického expedičního sboru na západní frontě, generála Johna J. Pershinga, který nad soutěžími převzal záštitu. Pravda, vojákem mladé republiky pan Václav nebyl, ani se jím už jako superarbitrováný rakousko-uherský těžký válečný invalida dost dobře nemohl stát. Ale to se tehdy tak nebralo... Ostatně mezi útočníky našeho týmu s ním byli ještě další dva hráči podobného osudu. A jak jim to klapalo!

Dvaatřicetiletý pan Václav roku 1920 debutoval v oficiálním mezistátním utkání na olympijských hrách v Antverpách, kde se naši probili až do finále. V následujících letech byl spolu s Karlem Peškem-Kádou nejvýraznější postavou Železné Sparty, v první polovině 20. let minulého století nespíš nejlepšího klubového týmu evropské pevniny.

Léta přibývala, následky málem smrtelného zranění se hlásily stále častěji a bolestivěji. Ale ještě roku 1926 hrál, už osmatřicetiletý, v první lize! A míč ho stále poslouchal jako málokoho jiného.

Víc než půl století už uteklo od toho večera, kdy jsem si v domě U Zelené žáby s tím mimořádně talentovaným, ale také nezměrně statečným, houževnatým a vytrvalým mužem povídal o fotbale i o životě.

Po celá ta léta se k jeho příběhu stále znovu vracím. Kde se v člověku bere, z čeho vyvěrá taková obrovská vnitřní síla? Podle mne z obrovské lásky.

Pan Václav se dožil dvaosmdesáti let. Nadarmo se neříká, že dlouho žije ten, kterého pohřbili ještě dříve, než zemřel. Jemu se to přihodilo hned dvakrát. Jeho jméno najdete v každé knize, která se zabývá historií českého fotbalu. Jmenoval se Pilát. Ale určitě by byl stejně skvělý chlap, i kdyby o míč v životě nezavadil.

Miloslav Jenšík

Na hřišti se
mnohdy rodí
přátelství na
celý život.

Hana Müllerová:

Hrát na harfu byl můj sen

Dnes mám radost,
že harfistů
přibývá

Hana Müllerová svůj život zasvětila hře na harfu. Je dlouholetou členkou Symfonického orchestru hl. m. Prahy FOK, komorní hráčkou, pořadatelkou harfového festivalu a také se věnuje výuce mladých talentů. Vychovala tři dcery a všechny jsou také harfistky. Společně hrají v rodinném kvartetu s názvem Prah-a-harP. Jako zkušená hudebnice velkou měrou formuje český harfový svět, stala se vzorem pro mnoho mladých muzikantů, kterým jemný zvuk harfových strun učaroval. Jaké to je, zabývat se tak hluboce tímto zlatavým andělským nástrojem? Hana Müllerová se svěřila časopisu AGE.

Od zdravotní sestry k harfě

Jaká byla vaše cesta k harfě? Začala jste hrát už v dětství?

Jsem z dvojčat, moje sestra chtěla být lékařkou a já zdravotní sestrou. Celé dětství u nás bylo jasné, čím budeme. Samozřejmě je dnes všechno úplně jinak: sestra je inženýrkou chemie a já nejsem zdravotní sestrou, ale harfistkou. Pocházím z hudební rodiny, tatínek byl houslista, vedoucí druhých houslí v Českém rozhlasu a ještě učil na konzervatoři, maminka byla klavíristka. Dali nás na housle a na klavír, to mě samozřejmě nebavilo.

Takže jste hrála na klavír – a kdy přišla ta harfa?

Ve dvanácti letech se mi zdálo, že hraju na harfu. Úplně jasný sen. Mým rodičům se představa, že bych hrála na harfu, líbila, a tak pořídili starý nástroj a začali řešit, ke komu bych mohla chodit se učit. Dřív byl mimochodem velký problém vůbec harfu sehnat. Začala jsem se učit u Jany Strížkové, tehdy ještě studentky AMU. Na konzervatoři v té době učil Karel Patras, tatínek Dády Patrasové. K němu jsem se šla ukázat, podíval se, jaké mám ruce, jestli je mám volné, měkké, tvárné. Pak mě vzali do přípravy na Pražskou konzervatoř, a když jsem dělala zkoušky, nejdřív jsem se nedostala, nebyla směrná čísla. Vyšlo to na páté odvolání. Začala jsem studovat nejprve u profesorky Libuše Váchalové. Později na AMU jsem byla studentkou právě profesora Karla Patrase.

Na konzervatoři přišel zlom a řekla jste si, že se chcete hrou na harfu živit?

Ne, to ne. Ale najednou jsem to začala brát víc vážně. Nevěděla jsem, jestli u toho zůstanu, nicméně chtěla jsem to studovat a bylo jasné, že půjdu tímto směrem. Sestra chodila na gymnázium, trochu jsem jí záviděla některé předměty, ale zas jsem věděla, že by mě nebavila třeba

matematika, takže jsem toho nelitovala. Užívala jsem si komorní hru a různé jiné věci, které jsme na konzervatoři měli.

Na zkušenou do Kyjeva

Studovala jste později harfu v ukrajinském Kyjevě. Co vám to přineslo?

Původně jsem měla jet do Moskvy, pozvala mě tam velká ruská harfistka Vera Dulova, měla jsem u ní jeden rok studovat. Absolvovala jsem kvůli tomu zrychleně pátý a šestý ročník konzervatoře za jeden školní rok, udělala jsem zkoušky na AMU a přípravný jazykový kurz k zahraničnímu pobytu. Na konci kurzu všichni dostávali lístky tam, kam měli jet – do Berlína, do Oděsy, do Výmaru a podobně. Já jsem čekala, že dostanu lístek na rok do Moskvy, a místo toho jsem dostala lístek na pět let do Kyjeva.

Nešlo to vrátit?

Nešlo. Nakonec jsem tam strávila tři roky a vůbec toho nelituju, protože jsem tam dostala fantastickou profesorku – Natalii Izmajlovovou, je to ukrajinská národní umělkyně. Bylo to štěstí a velká škola života v mnoha ohledech: tehdy nebyly mobily, kontakt s rodiči jsem udržovala pouze dopisy a jednou za měsíc jsem mohla telefonovat, ale všechny hovory byly odposlouchávány. Potom jsem ještě chtěla jít studovat do USA, do Oregonu, získala jsem stipendium, ale nepustili mě tam. Na Západ to zkrátka nešlo... Dnes jsou možnosti úplně jiné.

Práce v symfonickém orchestru mě naplňuje

Od roku 1990 působíte jako harfistka v Symfonickém orchestru hl. m. Prahy FOK.

Ta práce mě naplňuje a baví. Zažila jsem mnoho krásných programů, zájezdů, festivalů... Někdy se samozřejmě hrají i skladby, které bych já

Foto: Petr Dyrč

^
Hana Müllerová na koncertě Filmové melodie s orchestrem FOK

Hudba mě
naplňuje a baví.
Stejně jako
práce s mladými
talenty.

Hana Müllerová patří k předním osobnostem české harfové scény. Pravidelně vystupuje s předními instrumentalisty a komorními soubory, spolupracuje s rozhlasem, televizí a nahrává pro domácí i zahraniční vydavatelství.

Od roku 1990 působí na pozici první harfistky Symfonického orchestru hlavního města Prahy FOK a v roce 1996 zahajuje své pedagogické působení na Gymnáziu a Hudební škole hlavního města Prahy. Vedle toho též vyučuje na ZUŠ Music Art (Fakultní škola University Karlovy v Praze) a od roku 2015 též na Pražské konzervatoři. Hana Müllerová dále založila rodinný harfový Prah-a-harP kvartet, organizuje stejnojmenný festival a Celostátní přehlídku harfové mládeže.

^

Hrátky s vnučkou. Že by tu rostla další generace harfistek?

Foto: Jan Slavík

Na open air koncertě s FOK na Staroměstském náměstí

osobně raději nechala ležet v archivu, ale nikdy nelituju, že jsem se seznámila s novým repertoárem. Vždy když přijde dobrý dirigent, je to radost.

Jaký by podle vás měl ideální dirigent být?

Dirigent by měl mít svoji představu o tom, jak by to dílo chtěl slyšet a co z toho orchestru chce vytáhnout. Sama učím, takže vím, co obnáší vystavět hudební dílo. Nejprve se nahodí kostra – noty, rytmus, pak dynamika, fráze, barvy a postupně další a další detaily. Orchesterální hráči jsou schopní za krátkou dobu zahrát všechno, takže není potřeba nijak dlouze nahazovat tu kosteru. Dirigent musí za dva, tři dny zjistit, co tomu dílu ještě chybí, a společně s orchestrem ho propracovat.

Kolik repertoáru má harfistka v orchestru?

Je harfa oblíbeným nástrojem i u soudobých skladatelů?

Až do konce 18. století nebyla harfa v orchestru moc používaná, souvisí to s vývojem nástroje. Do té doby existovaly pouze jednozářezové harfy. Dnešní dvouzářezová harfa (*technicky nejdokonalejší typ harfy; nástroj lze díky druhému zářezu pro pedály přeladovat do všech tónin, pozn. red.*) byla patentována až v roce 1810, a tím začal rozkvět harfy i v orchestrální hudbě. Romantismus, impresionismus, moderní hudba, tam všude je harfa hojně používána. Já mám nejradši Debussyho, Ravela, Stravinského, vůbec se nebráním moderní hudbě.

V orchestru jste momentálně jediná stálá harfistka, ale na některé skladby je potřeba více harf. Vítáte příležitostné spoluhráče?

Ano, je to pro mě zvuková posila, harfa je tak víc slyšet. Když je to ještě partner, který spolupracuje, přizpůsobí se zvukově a rytmicky té první harfě, tak je to krásná práce.

Rodinné harfové kvarteto

Vychovala jste syna a tři dcery. Dcery jdou ve vašich harfových šlépějích, dokonce s nimi spolupracujete v rodinném harfovém kvartetu Prah-a-harP. Je snem mnoha rodičů přivést děti k hudbě, vám se to podařilo. Prozradíte jak?

Úplně nechtěně, dalo by se říct náhodou. Začala jsem učit na Gymnáziu a Hudební škole hlavního města Prahy a tam zrovna nově otevírali osmileté studium a nejstarší dcera Hedvika se rozhodla zkusit přijímačky. Vzali ji. Když jsem ji začala učit, moje ostatní dcery, Kamila a Mariana, se mi houpaly na harfě a žárlily na to, že s ní trávím tolik času. Takže potom i ony chtěly zkusit hudební gymnázium. Brali jsme to tak, že se harfě nemusejí věnovat. Hudební gymnázium má výhodu, že tam je i všeobecné vzdělání a děti se mohou rozhodnout později, jestli se chtějí hudbou živit nebo ne. Moje dcery ze začátku moc necvičily, začalo je to bavit až ve vyšších ročnících, když už o něco šlo. Syn Vojtěch na harfu nehraje. Hrál na hoboje, studoval arts management a nová média.

Své dcery jste sama učila. Máte nějaký speciální recept na to, jak si s vlastním dítětem při hodině udržet odstup, který je k výuce potřeba, ale zároveň neztratit rodičovskou blízkost?

Učit vlastní děti není jednoduché. Chcete jim něco předat, ale ony to od mámy berou jako kritiku. Předávala jsem to všem třem stejně, samozřejmě někdy trochu vzdorovaly. Nechtěly cvičit, když jsem byla doma. Často jsem cíleně odcházela pryč, aby měly prostor pro cvičení. Přitom jsem si říkala, že bych jim bývala mohla poradit, jak za kratší dobu udělat víc práce, aby nemusely cvičit tolik, ale někdy si nedaly říct.

Dnes už jsou vaše dcery dospělé. Když společně zkoušíte s rodinným kvartetem, kdo a jak vede zkoušku?

Každá do toho něco přidává (*smích*), jsou tam velké emoce, musíme se domluvit na repertoáru a na spoustě věcí...

Máte doma čtyři nástroje?

Dcery už bydlí jinde, takže si svoji harfu musí přivést.
Dopravu řešíme

osobním autem, sklopí se sedačky, na harfu se dá pevný obal, dokonce do toho svého malého auta dokážu dát dvě harfy najednou.

Hudební festival jako poslání

Vedle hraní v rodinném kvartetu, orchestru FOK a učení také pořádáte harfový festival Prah-a-harP pro mladé talenty. S jakou vizí jste festival založila?

Chtěla jsem, aby se rozšířila harfová výuka a aby se harfa dostala do povědomí veřejnosti i v jiných městech. Letos bude už osmý ročník. Jezdí k nám lidé ze všech koutů republiky i ze zahraničí. Není to soutěž, hrát může, kdo chce. Je to celostátní přehlídka harfové mládeže určená žákům hudebních škol, studentům konzervatoří, gymnázií, vysokých uměleckých škol, ale i amatérům všech věkových kategorií a milovníkům hudby. Harfisté mají možnost vystoupit na koncertech, zúčastnit se workshopů a master classů, je to pro ně motivace předvést, co umí. Každý rok zveme zahraničního hosta – známého harfistu, který workshopy a master classy vede. Zároveň je to jedinečná šance se setkat i pro pedagogy, kteří si tam mohou vyměňovat zkušenosti.

Je v Čechách silná mladá harfová generace? Jaké mají dnešní harfisté vyhlídky?

Dneska je víc možností, kde se na harfu učit, kde si nástroj koupit nebo půjčit. Začíná se v nižším věku, vznikají harfové třídy v mnoha hudebních školách. Absolventi akademie tak mají víc možností uplatnění jako pedagogové. V orchestrech ale víc míst není ani v zahraničí. Jsou různá komorní uskupení, dá se vydělávat si hraním na různých soukromých akcích, večírcích, svatbách a podobně. Ale nikdo neříká, že když dítě začne hrát na harfu, musí se tím hned žít. Může to dělat jen tak pro radost a i k tomu účelu je nyní víc možností než dříve: jsou různé amatérské spolky, festivaly. Například v Irsku je festival hry na malé harfy. Mladých harfistů je čím dál tím více a mám z toho radost.

Text: Tereza Axmannová
Foto: archiv Hany Müllerové

^ Harfový festival Prah-a-harP

< Hana Müllerová s dcerami tvoří silný rodinný a hudební tým

Symfonický orchestr hl. m. Prahy FOK nabízí nádherné hudební zážitky

Představujeme nového partnera projektu Srdce s láskou darované

Světově známé hudební těleso, Symfonický orchestr hlavního města Prahy FOK, se stal také partnerem celostátního projektu Srdce s láskou darované.

Vedoucí několika vítězných týmů se tak mohou těšit na dárkové poukazy na vstupenky a dva z vítězných týmů budou dokonce pozváni na některý z vybraných programů pro děti.

SYMFONICKÝ ORCHESTR HL. M. PRAHY
PRAGUE SYMPHONY ORCHESTRA

fok

Symfonický orchestr hl. m. Prahy FOK je oficiálním orchestrem hlavního města Prahy. Znamé hudební těleso, které sídlí a koncertuje v atraktivním prostoru Smetanovy síně Obecního domu, jedné z nejznámějších secesních staveb, bylo založeno už v roce 1934! Zkratka FOK symbolizuje původní zaměření (Film – Opera – Koncert). Orchester nahrál hudbu k většině českých filmů 30. let. Mezi prvními byly Hrdinný kapitán Korkorán, Dívka v modrém, Hej rup!, Svět patří nám, Škola základ života, Tři vejce do skla, Kristián...

Na postu šéfdirigenta se vystřídali mj. Rudolf Pekárek, Václav Smetáček, Jiří Bělohlávek, Petr Altrichter, Gaetano Delogu, Serge Baudo či Jiří Kout. Současného finského šéfdirigenta Pietari Inkinena v září 2020 vystřídá špičkový český dirigent Tomáš Brauner. Orchester spolupracuje se světově uznávanými sólisty, jako jsou například Vadim Repin, Pinchas Zukerman, Renée Fleming nebo José Cura.

Příspěvková organizace Symfonický orchestr hlavního města Prahy FOK obohacuje hudební život nejen hlavního města. Především nabízí cykly orchestrálních koncertů ve Smetanově síni. K chodu orchestru patří také reprezentace v zahraničí. Orchester FOK hostoval ve většině

evropských zemí, opakovaně ve Spojených státech amerických, tradičně zajíždí například do Japonska. Další klíčovou činností instituce je provoz kostela sv. Šimona a Judy, kde pořádá koncerty komorní hudby. V nabídce komorních koncertů nalezneme dále klavírní recitály ve Dvořákově síni Rudolfiny, cyklus komorních koncertů Obrazy a hudba v Anežském klášteře nebo Slovo a hudba v Divadle Viola. A nezapomeňme na ještě jednu neméně důležitou sféru působení FOK – ucelený a v pražském kontextu unikátní soubor hudebních programů pro děti, školy a rodiny, které uvádí pod názvem FOK pro nové generace.

Text: Tereza Axmannová

Foto: archiv FOK

Lucie Ernestová: Tanec

Stonožka není jen o tanci

Je to svět ve světě, v němž je měnou přátelství a radost

Tamara Vlachynská učí děti tancovat více než tři desetiletí. Její Taneční škola Stonožka už řadu let sbírá zlaté medaile na světových soutěžích, z posledního mistrovství světa WADF 2019 v listopadu jich přivezli domů do Bruntálu rovnou jedenáct! „Medaile jsou krásným oceněním, ale nejsou pro nás to nejdůležitější. Dnes, po všech těch letech, stavím na přední místo u každého svého tanečníka radost z pohybu, schopnost pracovat v kolektivu a chtít se vzdělávat. Pokud to dítě nebaví, může mít talentu na rozdávání, a nic z něj nevzejde. Pokud si nenajde v kolektivu kamarády a zalíbení ve společné tvorbě, nikam se neposune. Pokud nechce svůj talent rozvíjet, tak to také nikam nevede. A věřte mi, že cesta ke zlepšení vlastních schopností je někdy velice trnitá. Ale bez práce nejsou koláče, tak to bylo v pohádkách a taková je i životní pravda,“ říká.

Přes tři hory a tři řeky

Lásku k tanci vám nejspíš daly sudičky do vínku. Kdy a jak se projevila?

Jsem důkazem toho, že když někdo něco nesmí, tak to nesmírně moc chce. Jako malá jsem byla dost nemocná a nesměla jsem vůbec cvičit. Proto bylo mým velkým snem stát se gymnastkou. Léta plynula, já jsem vplula do puberty, plně se uzdravila a doháněla pohyb, kde se dalo. Do sportovní gymnastiky mě už jako čtrnáctiletou nevzali, zato moderní gymnastika mi otevřela svou náruč a tam jsem začala pilně trénovat a hodně jsem pomáhala s malíčkými holčičkami.

Takže jste měla před sebou kariéru gymnastky?

Kdepak, ty ztracené roky už nešly vrátit a žádná vynikající kariéra gymnastky mě nečekala. Zato jsem začala vnímat pohyb zcela jinými prostředky, než jak to měly ostatní děti. Každý pohyb, každý cvik jsem na sobě zkoušela a studovala, jak tělo funguje. Všechno jsem si zapisovala, zakreslovala. Mám desítky bloků, kde je nespočet pohybových záznamů, variací, myšlenek, nápadů a choreografií. Jsem tím pověstná. U mě, co není napsáno nebo nakresleno, to neexistuje.

A kdy přišel na řadu ten tanec?

Když jsem tenkrát začínala s moderní gymnastikou, existovala pro všechny sporty tzv. tělovýchovná jednota, která celorepublikově, plošně, pořádala spoustu školení pro trenéry. Velmi ráda jsem toho využívala a vzdělávala se. A tam to přišlo. Moderní gymnastky musí umět balet a já se ho na těch školeních začala učit a neskutečně mě to nadchlo. Ještě pod hlavičkou moderní gymnastiky jsem se poprvé zúčastnila s dětmi krajské taneční soutěže a hned jsme do-

stali divokou kartou na mistrovství republiky, kde jsme skončili na vynikajícím čtvrtém místě! My, děvčata z Bruntálu, která spíš cvičila, než tančila.

No to byl ohromný úspěch!

Ano, ten mě nastartoval snad nejvíc. Dalším štěstím byly Přehlídky mladého tance v Krnově. Když jste se na této celorepublikové akci dostali do galavečera, tak to bylo víc než finále na mistrovství republiky. A my to dokázali! Na přehlídce si nás všiml Jindřich Hes mladší a nabídl nám, že se k němu můžeme jet učit do letní taneční školy.

Tehdy jste tedy opustila moderní gymnastiku a zamilovala se do moderního tance?

Ano, naprosto. Mezi mé první taneční lektory patřil David Strnad, nyní pedagog Janáčkovy akademie múzických umění v Brně, Rasťo Letenaj, dlouholetý umělecký šéf bratislavského divadla Bralen, a spousta dalších vynikajících lektorů, které si Jindřich Hes do letní školy zval a zve. Na jejich výuce jsem doslova mohla oči nechat. Nepozorovala jsem tanečníky, ale učitele, lektory. Jako účastnice jejich lekcí jsem příliš netančila, ale o to horlivěji jsem sledovala jejich práci a hlavně pohyb a velmi pečlivě jsem si vše zapisovala, kreslila, včetně rytmického záznamu jednotlivých variací.

Studovala jste tanec i na vysoké škole?

Absolvovala jsem Střední průmyslovou školu v Bruntále a Střední pedagogickou školu v Přerově, na opavské vysoké škole angličtinu, ale také nástavbové studium trenér tanečního sportu na Fakultě tělovýchovy a sportu v Olomouci. Nejhodnotnější vzdělání mi však dal sám život. Jezdila jsem a stále jezdím na různé semináře, projekty, do divadel, na workshopy, veřejné

Zkouška na pohádku
Kouzelnická škola

Trénink nové taneční variace

Když se někdo ztratí...

...tak ho někdo jiný hned najde, to je Stonožka

Pozorovat,
jak si moje
děcka fandí
navzájem, to
je nad všechny
medaile světa!

Nejen na pohádkových
zkouškách se ti starší starají
o své mladší taneční kolegy –
Anička učí Emu

tréninky. Jsem vděčný pozorovatel, miluju lidi, kteří mají srdce na dlani a stejně jako já holdují tanci, hudbě, literatuře, divadlu nebo čemukoliv krásnému nebo užitečnému. A patří mezi ně i děti, nemusí nic velkého dokázat, stačí, když z nich něco září, jestli mi rozumíte.

Poklad jménem děti ve Stonožce

Rozumím, takové děti my známe ze soutěže Srdce s láskou darované, kterou pořádáme. A takových dětí máte vy plnou Stonožku, přejdeme tedy k ní. Založila jste ji v Bruntále v roce 1989. S jakým cílem?

Tenkrát jsem neměla žádný velký cíl. Stonožka vyrostla z oddílu moderní gymnastiky, který se jmenoval Berušky, a protože k nám pak přišli i malí kluci, tak jsme se přejmenovali na jiný hmyz – Stonožku. A ta už nám zůstala. Odjakživa jsem chtěla pracovat s dětmi. Takže tento sen se mi opravdu splnil.

Co všechno jim dnes nabízíte?

Naše Taneční škola Stonožka nabízí výuku dětem od tří let, až dokud je to baví a jsou skoro dospělí, třeba do patnácti, dvaceti. Prvoplánově se věnujeme technikám modern dance a jazz dance. V rámci výuky přichází na řadu také balet, akrobacie a základy herectví. Tvorba je zaměřena na společné choreografie. Nezapomínáme však ani na výuku jednotlivců, na jejich individuální potřeby a z toho vzejdou sóla a dua různých stylů. Jak už jsem zmínila, děti to musí bavit, mít chuť do další práce, najít si ve Stonožce kamarády.

Učíme je správnému držení těla, rytmice, poznávat své pohybové možnosti, jak tělo funguje a jaké zázraky se s ním dají dělat. Kromě toho se však děti také naučí, že se jeden bez druhého neobejde, že žádný problém není tak velký, aby se nedal vyřešit, že na světě žijí i jiní lidé a my to musíme s pokorou respektovat.

Do světa na zkušenou

Na mezinárodních soutěžích potkááte tanečníky nejen ze všech koutů naší republiky, ale i ze světa. To je asi pro děti velká škola života, že?

Obrovská! Na nich se děti naučí starat se o své věci, být ohleduplní k druhým, znát hodnotu času. Poznají, že kdo se nepřipravil, nemůže očekávat odměnu, na druhou stranu zažijí, že

^ Rozsah je vizitkou pilného tanečníka

i zázraky existují. Zjistí, že i když mluvíme jinými jazyky a máme jinou barvu pleti, jsme jako lidé a tanečníci všichni stejní. Na mezinárodní soutěže a už i na stonožkové letní soustředění za námi jezdí lektori i tanečníci z celé republiky, ale také ze Slovenska, z Polska, Španělska, Francie, a dokonce až z daleké Malajsie.

Na jaká setkání nejraději vzpomínáte?

Nejkrásnější vzpomínky mám na výměnné zájezdy do polského Opole, za trenéry a tanečníky Pechu Opole, Robertem Surowskim, Olou, Kasiou, Martou. Neskutečně vřelí a milí lidé. Dnes se navštěvujeme, píšeme si, Robert ve Stonožce funguje jako trenér už dvacet let. Stejně tak mezi nezapomenutelné zážitky patří zájezd do německého města Büdingenu. Tam jsme se dostali na setkání čtyř spřátelených měst z Francie, USA, Německa a Rumunska. Já jsem zažila už hodně festivalů a různých setkání, ale atmosféra přátelství a sdílení, jaká panovala tenkrát v Büdingenu, je nepopsatelná. Také dodnes udržuji s organizátory přátelství na dálku.

Mezi stonožkové stálice patří i emeritní sólista českobudějovického divadla Libor Hlaváček, nyní žijící v Bratislavě. Jeho spolupráce se Stonožkou trvá osm let. Díky tanci mám prostě mnoho přátel daleko za hranicemi Bruntálu a je pro nás vzájemně velkým svátkem, když se na soutěžích či jiných akcích potkáme.

Všechna vaše vítězství v soutěžích nelze na tomto místě zvládnout vyjmenovat. Tak aspoň prozradte, na které úspěchy svých dětí jste nejvíce pyšná?

^

Strašidýlkový pěvecký sbor – zkouška na pohádku

Posledním velkým úspěchem je jedenáct zlatých medailí z mistrovství světa WADF 2019, které se konalo v listopadu. Na soutěžích býváme úspěšní, ale pro mě je největším úspěchem to, že se ta moje děcka vždycky tak skvěle semknou a podporují se navzájem, i když jde třeba o soutěž sólistů. Víte, tohle vidět, to je nad všechny medaile světa.

Například teď na mistrovství spousta disciplín byla na více postupových kol. Výsledky vždycky visely na nějaké tabuli a všichni tam u ní čekali. Já jsem to pozorovala z dálky, a jak vyvěsili výsledky postupů, všichni stonožkoví začali u tabule ječet a objímat se a poskakovat. Fakt jste nepoznali, kdo z nich postoupil, oni se prostě radovali za toho jednoho našeho postupujícího tanečníka. Nejvíce jsem pyšná na všechny úspěchy, které těm dětem něco přinesly – sebeúctu, osobní posun, novou zkušenost, poznání nového místa, nových lidí.

Když máte otevřené srdce a vnímáte ty soutěže jako příležitost vidět, zažít, poznat, tak vám už medaile nepříjdou důležité. Jak naši tanečníci rostou, oni už vědí, že jsou šikovní a že ty medaile budou. Naučí se však mít radost z toho, co dělají. Mnohokrát jsem z jejich úst slyšela to vytoužené – mně je fuk, jak dopadneme, já si to jdu užít. Proto také ráda plním jejich přání a nesoutěžíme jen v těch našich „kovaných“ disciplínách, jako je contemporary balet a jazz. Stonožky najdete na startovních listinách cheer dance, street dance (hip hop), merengue, bachaty, akrobatických disciplín. Najdete je kdekoli a děcka jsou

úspěšná i tady. Protože je to prostě baví a chtějí to dokázat.

Jak vás tak poslouchám, děti vám dělají samou radost. Je vůbec něco, co vám tu radost narušuje?

Děti jsou prostě skvělé celých mých tanečních třicet let. Co se ovšem hodně změnilo, jsou jejich rodiče. Děti by dokázaly zázraky, jen mít doma fungující zázemí. Občas je to o penězích, ale velmi často také o hodnotách člověka. Někdy musím skousnout pěkně tvrdý ořech. Stalo se mi třeba, že tanečnice stála na stupních vítězů na velmi prestižní soutěži a její rodiče jí šli poblahopřát se slovy, tak vida, že se ty peníze do tebe investované vyplatily. To vám doslova vezme dech a je vám jasné, že tady jako pedagog a trenér moc nezmůžete, že tito lidé jdou naprosto jinou cestou, které já nerozumím.

Co plánujete pro tuto sezonu?

Otevřeli jsme ji derniérou pohádky Kouzelnická škola. Projekt vznikl na přání našich malých tanečnicků, kteří si přáli pohádku plnou strašidel, bubáků a kouzel. Tak jsem jim ji vymyslela. Na duben chystáme další z projektů pro dospělého diváka s názvem Knihovna. Jak název napovídá, roztančí se příběhy z knížek krásné literatury.

A prozradíte nám své plány nebo sny?

Velké sny asi ani nemám, na ničem velkém úplně nelpím. Co si opravdu moc přeju, abych byla zdravá, aby všichni blízcí, které mám ráda, byli zdraví. Také si přeju, ať jsou lidé k sobě laskaví. Tato vlastnost se vytrácí jak písek ze síta. Laskavost bez podmínek jako by už ani neexistovala.

^

Tamara Vlachynská se synem Šimonem, který moderoval pořad nazvaný 30 let Stonožky

Přeju si, ať jsou lidé k sobě laskaví. Tato vlastnost se vytrácí jak písek ze síta.

*Za rozhovor
děkuje Jana Jenšíková
Foto: archiv
Tamary Vlachynské*

Vzdělání

není rychloobrátkové zboží

„Klíčový předpoklad úspěchu finského školství spatřuji v tom, že se Finové před několika desetiletími dokázali shodnout na vzdělání jako národní prioritě a stalo se z něj apolitické téma,“ říká ministr školství Robert Plaga.

Jejich školská soustava je založena na učitelích. Toto povolání je ve Finsku prestižní a na pedagogické fakulty, kde se na jedno studijní místo hlásí deset až patnáct uchazečů, si vybírají jen ty nejschopnější a velmi motivované. Někteří odborníci u nás tvrdí, že by bylo účelné přejmout nějaký úspěšný model ze zahraničí, třeba mezinárodně oceňovaný finský.

„V zahraničí je možné se inspirovat, ale na českou vzdělávací soustavu nemůžeme plně aplikovat nějaký model jen proto, že je úspěšný jinde,“ zdůrazňuje ministr. Obdivované Finsko prošlo jiným vývojem než ČR a tamější společnost vnímá hodnotu vzdělání výrazně silněji než u nás.

Stručný historický exkurz

K celospolečenské shodě Finů na dlouhodobé koncepci školství, která již léta přináší plody, přispěly zejména šoky, jimž byla na konci osmdesátých let minulého století vystavena tamější ekonomika. Mezi vyspělými zeměmi s tržním hospodářstvím byla zdaleka nejzávislejší na trhu bývalého Sovětského svazu a jeho kolaps a rozpad RVHP představovaly pro Finsko, které kro-

mě dřeva nedisponuje téměř žádnými zajímavými přírodními zdroji a své bohatství staví jen na intelektu a pracovitosti obyvatel, problém téměř srovnatelný s tím, co zažívalo Československo. Výpadek zahraniční poptávky ještě umocnila bankovní krize a nadhodnocený kurz národní měny. Od základu musela být reorganizována celá odvětví finského průmyslu. To si vyžádalo i změny v systému vzdělávání.

Finsko však bývalo na rozdíl od Česka po staletí velmi chudou zemí se slabě rozvinutým průmyslem, ale o to silnějším pocitem společenské soudržnosti. V současné době se spolu s dalšími severskými zeměmi drží na předních příčkách světového žebříčku konkurenceschopnosti a také z hlediska minimální korupce, přičemž se jedná o jednu z nejstabilnějších zemí.

Rovný a spravedlivý přístup

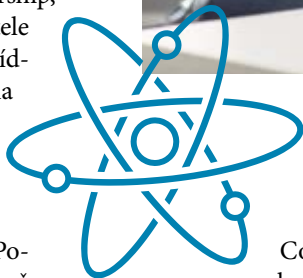
Vítězství patnáctiletých Finů v prvním mezinárodním srovnání PISA v roce 2000 v náročné konkurenci třiačtyřiceti zemí zaujalo nejen absolutními výsledky, ale také jejich vyrovnaností z hlediska typu školy. Z výsledků vyplynulo, že Česká republika se vydala zcela opačným směrem: zatímco žáci základních škol nevyšli z testování příliš dobře, studenti víceletých gymnázií excelovali. V českém prostředí se rozproutla debata o kvalitě a potřebách našeho vzdělávacího systému, která trvá dosud a v níž se stále častěji vyjadřují i osobnosti z různých oborů.

„Nekopírujme zahraniční systémy, ale pojďme použít jen ty prvky, které použít můžeme. Na příklad u finského systému se mi líbí důraz na základní školství. Jedna ze zásadních věcí, které nám Finové řekli, byla, že příliš soutěžíme. Přitom není důležité, kolik máte jedniček a kolik titulů před a za jménem. Důležité je, jak umíte získané informace používat v praxi. A další nesmírně důležitou věcí ve finském modelu je ta, že žádné dítě nenechají zapadnout; každé vytáhnou na jeho nejvyšší úroveň,“ říká bývalý prezident Microsoft Corporation pro Evropu, kouč a mentor Jan Mühlfeit, který se v posledních letech intenzivně zabývá problematikou vzdělávání a udržuje blízké vztahy s ředitelem Vzdělávacího institutu v Jyväskylä Mikou Risku.

Podle Miky Risku, jenž se dlouhodobě zabývá vzděláváním pedagogů a vede mezinárodní výzkumný program zaměřený na leadership, se model vzdělávání liší pro třídní učitele a učitele jednotlivých předmětů. U třídního učitele se Finové zaměřují více na pedagogiku, u učitele konkrétních předmětů na zvládnutí daného předmětu.

Hlavním nositelem změny je učitel. „Pokud po nich chceme, aby učili moderně, pokud víme, že se současný svět bude stále rychleji měnit a s tím i potřeba kompetencí lidí, pak proměna nemůže probíhat jen na školách, ale i na pedagogických fakultách,“ zdůrazňuje ministr Plaga. Ale určitou svobodu v rozhodování mají podle ministra školy již nyní. „Autonomie našich škol je již vysoká a mohou pojmout výuku projektově. Jak se bude učit, je na nich, ne na ministerstvu. Ale co jim chybí, je větší podpora státu,“ upozorňuje na slabou stránku systému ministr.

Ve srovnání s Finskem panuje v Česku také víceméně tradiční malá vzájemná důvěra mezi učiteli, rodiči, žáky a státní správou. Ve Finsku je ředitel vnímán jako pomocník učitele. Když má učitel nějaký problém, jde se se svým nadřízeným poradit. Školní inspekci tam zrušili již na začátku devadesátých let. Učitelská profese má ve finské společnosti vysokou prestiž. Tomu odpovídá i zájem o tento obor, vysoké nároky na uchazeče o studium i během studia a potřeba celoživotního vzdělávání. Učitelé se vzdělávají v rámci celé své kariéry: každoroční účast nebo případná neúčast na seminářích se může odrazit na výši jejich platu. Hodně škol spolupracuje s odborníky z univerzit.

Klikací čtení versus kritické myšlení

Co je základem vzdělávání? Podle bankéře umět počítat, podle IT odborníka ovládat digitální technologie, podle psychologa sociální dovednosti nebo podle angličtináře znalost angličtiny. Podle Ondřeje Hausenblase z Pedagogické fakulty UK je to výuka čtení. „Čte se hodně, ale jinak než v době před internetem. Nesmí se zanedbat dlouhé, pomalé knižní čtení, které vyvíjí myšlení člověka. Ve chvíli, kdy se umíme zabrat do děje, naše mysl se učí uvažovat o sobě, o světě a podobně. To je ale úplně jiný druh čtení než dnes běžnější klikací. Klidným pomalým čtením krásné literatury se rozvíjí kritické myšlení,“ připomíná. A velmi zanedbávané je ve výuce na našich školách psaní, varuje.

Hausenblase, Plagu a Mühlfeita, ale i řadu úspěšných českých vědců a podnikatelů, kteří z ničeho vybudovali své firmy, jež obstály v silné konkurenci na zahraničních trzích, spojuje mimo jiné také skutečnost, že vystudovali na někdy šmahem zatracovaných školách za předlistopadového režimu. Skoro by se chtělo říct, že kdo chce, cestu ke kvalitnímu vzdělání si najde. Cílem školy by však mělo být ji maximálně přiblížit a usnadnit.

*Zpracovala: Věra Vortelová
Foto a ilustrace: Shutterstock*

Ladislav Mrštný: Žiju o sto šest

Za hendikep se neschovávám

^

„S dětmi si chci hrát, ne se na ně jen dívat,“ říká Ladislav Mrštný

Dokážete si představit, že jdete jako obvykle vyvenčit své psy, a domů se vrátíte až za tři čtvrtě roku a málem bez nohy? Ladislav Mrštný to bohužel zažil na vlastní kůži. V Kristových letech jej lékaři po úrazu připravovali na to, že už asi nikdy nebude chodit. On se však nevzdal a naopak se zařekl, že to tak nebude. Vítejte do příběhu člověka, který při střetu s osudem nesložil ruce v klín a rozhodl se dál plnohodnotně žít, neboť jak sám říká: „Nezáleží na tom, jak je překážka veliká, ale jakou máš touhu ji překonat.“

Milý Ladislave, děkuji, že jste souhlasil a podělíte se s námi o svůj příběh. Všechno začalo tehdy při venčení psů...

Přesně tak. Večer při venčení psů na místě, které jsem neznal, jsem na konci vesnice šlápl na špatně zakrytý otvor do sklepa, který se pod mou vahou propadl. Spadl jsem asi dva a půl metru na beton. Následkem byla luxace kolene, což je jeho úplné vykloubení. To možná nezní tak dramaticky, ale bohužel se mi při tom přetrhly v kolenní vazy, nervy a hlavně podkolenní tepna, takže jsem měl vnitřní krvácení dolů do nohy. A to už dramatické bylo.

Jelikož se to stalo na vesnici, převezli mě do okresního města, kde zjistili, že to neumí ope-

rovat, takže mě transportovali do Brna. Krátce řečeno, než jsem šel na sál, uběhlo skoro pět hodin od úrazu. A jelikož jsem měl kvůli vnitřnímu krvácení nohu bez krve, a tedy i bez kyslíku, tak to vypadalo bídě, protože po pěti hodinách začínají odumírat svaly. Takže doktoři nejdříve nevěděli, jestli nebude jednodušší mi nohu rovnou amputovat.

Nakonec vám však lékaři nohu zachránili.

Naštěstí se rozhodli, že se ji pokusí zachránit úplně novou metodou z Ameriky. Tři týdny jsem ležel, utlumen léky, na jipce a každé tři dny mi postupně jednotlivými speciálními operacemi kousek po kousku zbavovali nohu toxinů a opět sešivali. Já jsem ležel a nechával se opravovat a teprve ve chvíli, kdy mě převezli na běžné oddělení, jsem se zeptal, co se změnilo, že už nejsem na jipce? Prý: už vám tu nohu nemusíme vzít.

Mimochodem, s firmou, která tehdy před osmi lety ten otvor tak špatně zabezpečila, se dodnes soudím o náhradu škody. Více to asi popisovat nebudu, to by vydalo na samostatný příběh.

Nohu mi zachránili, ale...

Predikce však přesto nezněla nijak růžově.

Prognóza byla, že budu rád, když se na nohu znovu postavím, pravděpodobně jediné s oporou. Definitivně se však můžu rozloučit se sportem, řízením auta a čímkoli spojeným s pohybem, navíc v ní nebudu mít prakticky žádný cit. Nejdřív jsem skutečně od kolene dolů, kromě fantomové bolesti, necítil vůbec nic, jako když člověk ochrne. Svaly se lékařům až na jednu hlavu lýtkového svalu zachránit podařilo, neměl jsem však vůbec žádné vazy, přední ani zadní, a nervová spojení byla přerušena. Navíc mi provedli akutní bypass podkolenní tepny a jakýkoli další zásah do nohy hrozil jeho narušením, a aby toho nebylo málo, dostal se mi do nohy i zlatý stafylokok.

Zhruba dva měsíce jsem tedy strávil v nemocnici v Brně a pak jsem byl asi měsíc v pražském Motole na lůžkové rehabilitaci, což je maximální možná doba. Po propuštění jsem chodil několikrát týdně rehabilitovat ambulantně, to trvalo asi tak 2,5 roku. Za tu dobu už jsme se s paní doktorkou docela spřátelili, potykali jsme si a jednou, teprve ve chvíli, kdy už jsem rehabilitaci dávno ukončil, se mi přiznala, co si myslela, když jsem k ní přišel poprvé. Standardní rehabilitační kolečko trvá šest týdnů, a prý když mě

viděla poprvé, tak si po té první hodině říkala: „Co já tady s ním ještě pět týdnů budu dělat...“

Navzdory lékařské prognóze i sportuji

Žádné berle tu však nevidím, popravdě řečeno, kdybyste mi o svém úrazu neřekl, vůbec bych to na vás nepoznala.

Ano, předpověď lékařů se nakonec nevyplnila. Sportuji, jak to jde, jezdím autem a prostě žiju o sto šest, jen při sportu musím pro jistotu použít kompenzační pomůcky. A nohu cítím skoro celou. Pravděpodobně je to tak proto, že když mi řekli, co všechno dělat nepůjde a jak to vypadá s lidmi, kteří nemají ani zdaleka takové postižení jako já, tak se mi ta představa nelíbila ani trochu a zařekl jsem se, že to tak nebude. Nejdůležitější bylo nohu rozhybat. Vždycky jsem se doktorky zeptal, co je potřeba se naučit, aby mi to pomohlo, a to jsem zvládl. Sice to bylo „na krev“, ale neslo to ovoce. Tak třeba jsem se naučil znovu skákat přes švihadlo, jedna z nejtěžších věcí bylo udělat na nemocné noze holubičku, to mi trvalo nacvičit asi 14 dní.

Můj denní režim nějakou dobu sestával z toho, že jsem ráno vstal, najedl jsem se, zacvičil jsem si, šel jsem šlapat na rotopedu, slezl jsem, umřel jsem, spal jsem asi půl dne, vstal jsem, najedl jsem se, zacvičil jsem si, šel jsem šlapat na rotopedu a šel jsem zase spát. Tak to šlo zhruba ten první půl rok, co jsem byl doma.

Bylo to náročné, ale nevzdal jste se.

Jak říkám, svými výsledky jsem překvapoval i lékaře. Lidé s desetinovým postižením, než je moje, jsou na tom mnohdy mnohem hůř. Noha mě sice pořád bolí a nejde s tím prý nic dělat, kromě prášků... Ty fungovaly tak dobře, že jsem je raději přestal brát, všiml jsem si totiž, že už se na ně začínám moc těšit. S přerušnými nervovými drahami v noze jsem chodil pravidelně k lékaři a zhruba po tři čtvrtě roce mi doktor řekl, ať už nechodím, že už se ta noha víc nespravit, že už to nemá cenu. Ale ať se přijdu ukázat třeba za půl roku na kontrolu. A když jsem přišel za půl roku, tak mi říká, víte co, přijďte ještě příště. A já říkám, proč? No, protože tam zase funguje něco, co tam dřív nebylo. Nervy mi tedy pomaličku postupně dorůstaly.

Paní doktorka, ke které jsem chodil na rehabilitaci, přednášela medikům na pražské lékařské fakultě. Jednou mě poprosila, jestli by mě mohla

^

Tři dlouhé týdny hrozila Láďovi Mrštnému amputace nohy. Naštěstí všechno dobře dopadlo

použit jako „pokusného králíka“ při výuce. Nejdřív studentům v posluchárně popsala mé zranění a indikovanou léčbu a oni pak měli odhadnout, jak tato léčba dopadla, jak by teď pacient s takovou anamnézou vypadal. Teprve pak pozvala dovnitř mě. Nu, byli překvapení. Vesměs očekávali člověka buďto bez nohy nebo o berlích s bežvádnou nohou.

Úraz mi ujasnil priority

Podobné osudové momenty člověka asi výrazně ovlivní, pocítil jste to na sobě i vy?

Podle mě jde vždycky o souhrn více momentů. U mě to bylo tak, že v září jsem si pořídil hypotéku, v prosinci se mi stal úraz, a když mě pustili ze špitálu, tak žena otěhotněla. Předtím jsem byl tedy svobodný, bez závazků, zdravý člověk, kterému bylo jedno, jestli přijde z práce v pět nebo v osm a jestli zabije čas tím nebo tím, a najednou jsem věděl, že: je potřeba platit hypotéku, budou starosti, že s nohou něco musím dělat. Už mi nebylo jedno, jestli někde strávím o tři hodiny víc nebo míň, a už jsem sakra začal přemýšlet, jak si svůj čas zorganizuju a čemu je dobré ho věnovat. Kdyby se mi to nestalo, tak bych rozhodně neměl takto ujasněné priority a představu o tom, co je v životě důležité a co se dá odsunout do pozadí.

Odrážela se tato zkušenost i ve vašem pracovním životě?

Pracuju jako finanční poradce společnosti Partners, a to již od března 2010, slavím tedy nyní výročí. Jsem docela vděčný, že jsem ve chvíli, kdy se mi stal úraz, pracoval zrovna tady. Dalo mi to obrovskou volnost při řešení mé situace a zároveň mě to přinutilo, abych sám hledal cesty. Měl jsem dostat invaliditu třetího stupně, k čemuž mi na sociálce nabídli 4500 korun měsíčně. To byl hodně špatný vtíp.

Rodina je vždycky na prvním místě

Před úrazem jsem stihl u Partners odpracovat necelé dva roky, pak jsem nějakou dobu nemohl dělat nic, no, a pak jsem se musel vrátit a naučit se všechno pořádně znovu. Co mi u Partners opravdu pomohlo, je, že dělám sám na sebe, jsem strůjcem svého štěstí, a to mi vyhovuje. Svůj program si můžu přizpůsobit potřebám svým, rodiny i hendikepu, který mám. Mám svou vnitřní motivaci a odpovědnost, nedělám to, co chce někdo jiný, ale co chci já. A nemůžu se na nikoho vymlouvat.

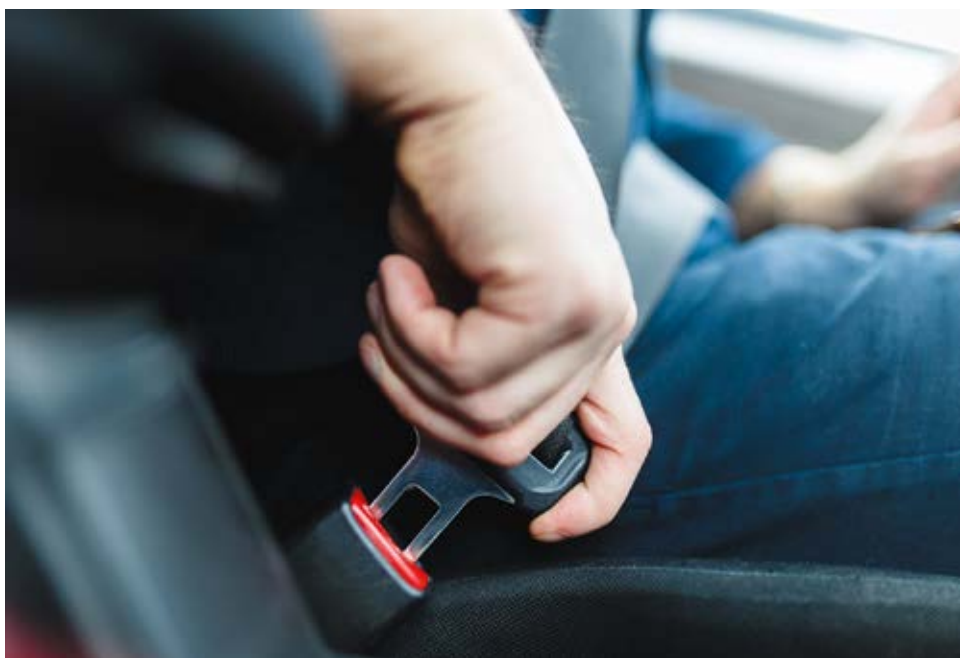
Chcete-li pracovat u Partners, musíte splňovat konkrétně stanovená kritéria, která popisují, zda svou práci děláte dobře, a to nejen z hlediska klientů a firmy, ale i vašeho – aby za vámi odvedenou práci byla uspokojující odměna. Pokud máte nějaké zdravotní komplikace, můžete požádat o výjimku z plnění kritérií. Což jsem udělal, pomohlo mi to, ale nechci si na to zvykat. Nechci se za nic schovávat.

Jsem v Partners na vysoké konzultantské pozici, specializuji se na privátní klientelu a náplní mojí práce je pomoci lidem postavit se na vlastní nohy, naplánovat si budoucnost a zajistit si příjem. Kouzlo má pro mě fakt, že si mohu vybrat, s kým budu dlouhodobě spolupracovat. Tím pádem jsou mí klienti převážně příjemní lidé, s nimiž udržuji někdy standardní, někdy přímo přátelské vztahy a jejichž měnící se životní situaci společně průběžně konzultujeme a podle toho aktualizujeme jejich plány do budoucna.

Co byste poradil lidem, které potká podobná osudová rána?

To je strašně těžké. Myslím si, že obecně se nic moc nedá poradit, každý má situaci úplně jinou a je tím úplně jinak poznamenán, takže neexistuje žádná chytrá poučka, která je aplikovatelná pro všechny. Je to vždycky o nastavení konkrétního člověka. Na rehabilitačním oddělení v Motole, které je vyhlášené svou kvalitou, je pořád plno. Bohužel, jak si stěžovaly sestřičky, tři čtvrtiny lidí tam leží úplně zbytečně, stráví tu měsíc a vůbec jim to nepomůže. A je to jen proto, že oni tam jdou, protože můžou. Nejdou tam proto, že chtějí, ale protože to řekl doktor.

Doktor tě nezachrání. Doktoři ti pomůžou najít cestu, ukážou ti, co udělat pro to, aby tvůj hendikep byl co nejméně bolestný. Odmakat to ale musíš ty. Já jsem se řídil takovou poučkou, kterou propagoval i Dale Carnegie: Buďto se sesypeš, nebo si řekneš: „Co nejhoršího se mi může stát?“ A pak s tím pracuješ.

Z finančního hlediska mi můj návrat do reálného života extrémně ulehčilo životní pojištění. Náhoda tomu chtěla, že zhruba půl roku před úrazem jsem si ho sám aktualizoval a zaměřil jsem se v něm zejména na závažná a dlouhodobá rizika, která mě mohou ohrozit. A ejhle – opravdu se to hodilo.

Od té doby, když se k tomuto tématu s klienty dostanu, říkám jim, že v tomto ohledu nejsem objektivní a tvrdím, že je to jako s pásy v autě. Není potřeba mít vyztuženou kostru auta, super sedačku a závodní bezpečnostní pásy (tedy není za to potřeba utratit majlant), když to nepotřebuju, ale ty standardní pásy by si měl zapnout každý a vždy. A ne proto, že by jinak dostal pokutu, ale jako prevenci – jestli si je jednou nezapne a něco se stane – pak už si je zapnout nikdy nestihne.

Důležité také je, v jakém prostředí se člověk pohybuje. Říká se, že jsme odrazem pěti lidí, s nimiž se v okolí stýkáme nejvíc. Prostor nás formuje. Když tedy budete chodit do hospody a tam naříkat, tak tím nic nezměníte. Já jsem se ve věcech nepatlal, místo toho jsem je řešil. Nechtěl jsem jen sedět a koukat se na miminco, chtěl jsem si s ním i hrát – no, tak to se asi musí nějak vyřešit. Hypotéka je tady – no, tak se asi musí zaplatit. Moje okolí, rodina i kamarádi mi hodně pomohli. Měl jsem a stále mám velké štěstí na lidi. A za to jsem nejvíc vděčný.

*S Láďou Mrštým si povídala Martina Hošková
Foto: archiv L. Mrštného a Shutterstock*

S pojištěním je to jako s pásy v autě. Jednou si ho nezapneš, a když se něco stane, nemusíš mít už šanci to udělat.

Cizí jazyk v každém věku

Mám ráda jazyky, ráda se je učím, přemýšlím o nich, ráda je používám a ráda s nimi seznamuju i druhé. Během těch mnoha let, v nichž se zabývám výukou angličtiny pro dospělé, jsem od svých studentů často slyšela, že už „jsou na jazyky staří“, „už jim to do té hlavy neleze“, „stejně se to nikdy nenaučí“ a podobně. Nevěřte tomu! Cizí jazyk dáte v každém věku.

Skutečně, vliv věku na schopnost naučit se cizí jazyk se značně přeceňuje. Osobně mám podezření, že tento argument nám, a to nejen v případě cizích jazyků, často slouží jako přijatelná výmluva ospravedlňující naši neochotu pustit se do něčeho nového, vystoupit ze své komfortní zóny, jak se teď často říká. Pokusím se jej pomocí trochy teorie i praktického příkladu ze života vyvrátit.

Co na to říká teorie?

Naučit se cizí jazyk dokáže malé dítě i senior. Každý z nich se však učí jinými mechanismy. Malé dítě si cizí jazyk OSVOJUJE přirozeně, podobně jako svůj jazyk mateřský, nasává jej do sebe jako houba, ať chce nebo ne. Dospělý se cizí jazyk UČÍ vědomě, záměrně a více či méně formálně. Každá z těchto dvou strategií učení ke své úspěšnosti vyžaduje zcela jiný přístup a prostředí. Žádná z nich není lepší či horší, jsou pouze odlišné, a chceme-li své děti či sebe cizí jazyk dobře a příjemně naučit, musíme mít tuto skutečnost neustále na paměti.

V praxi to znamená, že malé dítě vám o gramatice či pravopisu cizího jazyka neřekne zhola nic, nastane-li však vhodná situace, své jazykové dovednosti v ní pohotově a bez problémů použije. Dospělý a starší dítě mají naopak v hlavě uložena různá pravidla, jimiž se cizí jazyk řídí, potřebují-li však pohotově zareagovat a mluvit, mívají problémy. Pokud však víte, že jde o přiro-

zený projev určitého stupně procesu učení, který se uplatňuje během celého života s výjimkou prvních pár let, můžete si s klidem říct „všechno je v pořádku“ a pracovat na svém zlepšení.

A co na to náš příklad ze života? Jak jste na tom se studiem cizího jazyka vy, pane Kollere?

Je mi 69 let. Před pěti lety jsem se začal pořádně učit němčinu, když mi přišla nabídka odejít pracovat jako lékař do Německa. Podmínkou byla znalost němčiny na úrovni B2. Nu, vůbec jsem neměl v úmyslu svou penzi trávit prací v Německu, já si ji chtěl užít – a začít se něco pořádně učit, to vůbec nepovažuji za špatný způsob, jak toho docílit. Začal jsem se tedy učit, ale nejen třeba hodinu týdně, ale pořádně, pár hodin denně, abych viděl nějaký pokrok.

Základem pro mě byla gramatika, a když jsem se prokousal jejími základy, začalo mě to vyloženě bavit.

Ten pocit úspěchu, třeba jen relativního, je velice důležitý. Neučím se proto, že to potřebuju, ale proto, že mě to baví. Chodil jsem i k jedné paní učitelce, abych nebyl úplný zoufalý samouk, ale zjistil jsem, že ten, kdo se chce naučit cizí jazyk, jsem já a jinak než učením to nejde. Učitel pomůže, ale naučit se to musí každý sám.

Vaše výslovnost, pane Kollere, je perfektní?

Já si s výslovností hlavu nedělám, snažím se rozumět hlavně psané nebo mluvené němčině. Moje němčina mi zní krásně. Vedu totiž hovory v němčině hlavně sám se sebou, je to tzv. selbstgespräche neboli autokomunikace. Většinou se ale snažím být u toho sám, abych nevypadal divně jako nějaký blázen trpící samomluvou, a navíc v nesrozumitelné řeči.

Já se ta slovíčka vždycky naučím a pak je zase zapomenou

Ano, nelze než souhlasit. Ovšem pouze tehdy, pokud se vám nepodaří naučená slovíčka přesunout z paměti krátkodobé do dlouhodobé. Toho lze dosáhnout jediným způsobem: cizí jazyk neustále používat, záměrně vyhledávat možnosti, jak se mu vystavovat, a to tak, aby vám to bylo příjemné. Kdo rád čte, ať v daném jazyce hodně čte, kdo rád poslouchá muziku, ať hodně poslouchá muziku, kdo se rád kouká na filmy, ať kouká na filmy v originále. Zvyknete-li si cizí jazyk pravidelně příjemným způsobem využívat, můžete přejít k náročnější výzvě: začnete se co nejvíc věnovat oblastem, která vám v cizím jazyce jde nejlépe. Kdo špatně rozumí mluvenému slovu, bude se věnovat poslechu, kdo špatně mluví, bude co nejvíce mluvit, komu nejde gramatika, bude studovat gramatiku. Jak prosté, milý Watsoně.

ciao!

Salut!

No dobře, ale co ta moje strašná výslovnost?

Obava z toho, že špatně vyslovuju, jsem tudíž směšný a vypadám s prominutím jak blbec, často dospělým zabraňuje využívat znalost cizího jazyka v praxi. Ano, je pravda, že pokud se cizí jazyk naučíte jako malé dítě, čili si jej OSVOJÍTE, váš přízvuk bude na úrovni rodilého mluvčího. A pokud se jazyk NAUČÍTE v pozdějším věku, pravděpodobně této výslovnostní úrovni nedosáhnete. Já svým studentům říkám: no a? V současné době je za kritérium správné výslovnosti v cizím jazyce považována srozumitelnost. Důkazem této skutečnosti je kupříkladu vysílání celosvětově renomované zpravodajské stanice BBC World News. Budete-li toto vysílání sledovat, uslyšíte tolik rozličných „angličtin“, až vám z toho půjde hlava kolem. Jinak zní angličtina z Anglie, jinak ze Skotska, jinak z Asie. A je to v pořádku a těmto lidem to nijak nebrání v tom, aby pro takto uznávanou společnost pracovali. Proč bychom se tedy měli své nedostatečné výslovnosti bát my?

Souhlasíte se mnou, pane Kollere?

Je jasné, že platí: rychle nabyt, rychle pozbyl. Člověk tedy musí hned opakovat, a to několikrát. Já jsem se zpočátku učil opravdu intenzivně a certifikát B2 jsem napodruhé získal. Když budu chtít, můžu jít pracovat do Německa. Ale já nechci, já jsem si zamiloval němčinu, a tak si tady dál studuju, sice již v pomalém tempu, ale o to možná s trvalejším efektem. Rozumím zprávám, bez problémů si v němčině čtu, s výslovností si starosti nedělám. Dokonce jsem si troufl i na zkoušku C1 a kupodivu jsem prošel.

Gratuluji, úroveň C1, to je velký úspěch. Nezbyvá než popřát i všem ostatním studentům cizích jazyků hodně úspěchů a potěšení na cestě za poznáním a zdůraznit, že pokud vám cizí jazyky opravdu, ale opravdu vůbec nejdou, není třeba se tím trápit. V takovém případě je lepší věnovat se něčemu jinému, co vás baví a v čem s mnohem menší námahou dosáhnete daleko lepších výsledků.

Text: Martina Hošková
Ilustrace: Shutterstock

Rozhovor s MUDr. Milanem
Kollerem najdete v AGE 6/2019.

您好

„Která žena by neměla ráda krásné boty? I já jsem v obchodech vždycky obhlížela ty nádherné lodičky na podpatku, které se na mě usmívaly do té doby, než jsem je zkusila a zjistila, že pro ně nemám nohy. S postupujícím věkem jsem se s představou podpatků rozloučila: když lodičky, tak nizoučké, které mě unesou. Až v dalekém Ho Či Minově Městě, kde jsem tehdy pracovně působila, jsem zjistila, že nemám ‚divné nohy‘, jen pro mě dosud nikdo neušil pořádné boty. Takové, v nichž i na podpatku mohu běhat celý den. A tak jsem se v pětapadesáti zamilovala a rozjela nový projekt,“ vypráví Jana Kolářová, která vystudovala Fakultu elektrotechniky ČVUT a čtvrt století pracovala v managementu nejrozličnějších korporátních organizací v oblasti telekomunikací a bankovníctví.

Boty pro radost

aneb Vždycky je čas se něco nového naučit

Jana Kolářová s paní Bach Phan, majitelkou ševcovské dílny v Ho Či Minově Městě

Osudový Vietnam

Jsmo zemí, která má v sobě stále Baťovu DNA. Z tohoto pohledu je zvláštní, že naši učaruje kouzlo ševcovského řemesla v daleké jihovýchodní Asii. Jak k tomu došlo?

Při mé práci pro různé korporátní firmy nebylo nezvyklé pracovat v zahraničí. Pohybovala jsem se často po Evropě, něco přes rok jsem rozjížděla projekt v Moskvě. Poznávat cizí země mě vždycky moc bavilo stejně jako jazyky. Tak když přišel zhruba před dvěma lety kamarád, že by potřeboval někoho s mými zkušenostmi, kdo by pomohl budovat obchodní síť pro nejmenovanou banku v dalekém Vietnamu, dlouho jsem neváhala a za

pár dnů už seděla v letadle. Necelý rok strávený v Ho Či Minově Městě mi dal hrozně moc. Nejen nové pracovní zkušenosti, ale také další pohled na život, na svět. Dá se říct, že mi Vietnam a jeho obyvatelé přirostli k srdci.

A co ty boty?

To vzniklo náhodou, i když nic není náhoda, vidíte? Jednou se mi tam totiž rozpadly mé pohodlné „běhací“ lodičky bez podpatku, které jsem si s sebou přivezla z Prahy. Problém, který u nás vyřešíte poměrně rychle v prvním obchodu s obuví. Ne tak tam. Představte si drobné Vietnamky a jejich útlé malinké nožky. Už číslo 36 je u nich „obří“, natož moje 39/40, navíc v ob-

Jana Kolářová si plní svůj sen: prodává botičky, které padnou jako ulité

chodech najdete většinou sandálky. Byla jsem zoufalá. Až mi vietnamská kolegyně dala do rukou vizitku. Ať si tam prý zajedu, že mi určitě pomohou. Sedla jsem do taxíku, přejela téměř celou metropoli – a ocitla se před malým útulným krámkem.

Našla jste, co jste hledala?

Ve vitrínách byly vyskládány lodičky různých barev, nejen sandálky. Na kase jsem si všimla nálepek, že berou kreditní karty, což tam také není zcela obvyklé, a za kasou seděla starší paní v zástěře, která se na mě usmívala. Anglicky jsem jí řekla, co se mi stalo. Že se mi rozpadly jediné lodičky a potřebuju do práce nové. Někam odešla a přišla i se synem. Ukázalo se, že ten umí dobře anglicky. Když jí vysvětlil, pro co jsem přišla, kývla hlavou, obkreslila na papír obě moje chodidla – a prý se mám stavit zítra. Pomyslela jsem si, že podobných slibů už jsem slyšela, ale druhý

den jsem tam jela znovu. Paní se zase usmívala a přinesla mi dvoje lodičky – černé a červené, ať si prý vyberu. Vzala jsem oboje, i když měly podpatek.

Co bylo na podpatku tak divného?

Do té doby jsem podpatky moc nenosila, protože nejsem zrovna Twiggy a otékaly mi nohy. Najednou jsem začala chodit na sedmicentimetrovém podpatku. Protože ta na první pohled nenápadná paní dokázala do druhého dne ušít botky tak, že mi v nich bylo celý den pohodlně. No a pak jsem chodila pro další a další páry. Bavilo mě boty nakupovat – pro sebe, svou rodinu i známé, ale také sledovat, jak vznikají. Pozorovala jsem ševce při práci a obdivovala jejich řemeslný um i skutečnost, jak svou práci milují. Tam za oceánem jsem si uvědomila, jak je krásné, když vám pod rukama roste něco hmatatelného, co pak udělá radost ostatním. A měla jsem pocit, že za mnou jsou sice hory powerpointových prezentací a stovky jednání, ale vím, že opravdu udělaly radost lidem?

Takže už tam jste se rozhodla, že budete prodávat boty?

Ta myšlenka zrála. S tou nenápadnou paní za kasou, majitelkou rodinné firmy, která, jak se ukázalo, má třicetiletou tradici, jsme se skamarádily, začala jsem jí mluvit do designu a barev bot. Navrhovala jsem vlastní tvary a barevné kombinace a ona mě korigovala, co je možné a technologicky proveditelné. A nakonec jsme se rozhodly, že spolu zkusíme obchod. Po návratu domů do Prahy jsem do svého „snu“ o e-shopu s botami na míru zapojila celou svou rodinu. A tak vznikla registrovaná značka YOURWAY SHOES, boty podle vás. Víte, ne že se budeme přizpůsobovat my botám, ale boty nám, tedy našemu vkusu, šatníku, ale také chodidlům, budou třeba respektovat, že nemáme „konfekční velikost“.

Botky na přání pro jakoukoli nožku

Co tedy nabízíte?

Boty vyráběné profesionálně ručně, perfektně navržené, šité z kvalitních hovězích a jehněčích usní. K dispozici je víc než dvacítka barev, zatím stále s klientkami objevujeme barevné kombinace podle jejich přání. Boty jsou měkké, pohodlné i při chůzi na vyšším a vysokém podpatku. Standardní velikosti i individuální formy, protože ne všichni zapadáme do průměru.

Lenka Možková je na rozdíl od své obchodní partnerky Jany Kolářové obchodnice tělem i duší. Více než čtvrt století provozuje butiky s módou. Je zkušenou stylistkou, která má velký cit pro barvy a materiály. Řadu let oblékala i hlasatelky České televize a spolupracovala s dalšími firmami.

„Spolupráce s Janou mně přinesla komplexnost.

Vždycky jsem se snažila k modelům, co nabízím, shánět i boty. A představa, že bych mohla k oblečení designovat boty na zakázku, mě naprosto uchvátíla,“ říká.

Jak se rodí boty

Jsou k dostání pouze v e-shopu? A jaké máte dodací lhůty?

E-shop funguje a boty v něm lze koupit docela jednoduše. Učím se za pochodu, jak ho ještě vylepšit. Dodací lhůty jsou čtyři až šest týdnů, ale budu se snažit je zkracovat.

Uživí vás to?

Samozřejmě ne, pokračuju ve své konzultantské činnosti. Ale strašně moc mě to baví, беру to jako koníčka, který mi dává obrovský prostor pro kreativitu a šanci učit se něco nového. V budoucnu věřím, že mě to i uživí, ale podnikání rozvíjím postupně po malých krůčcích.

Kupovat si boty přes e-shop je zrádné. Přece jen je nejlepší, když si je člověk může vyzkoušet.

Máte pravdu, boty si člověk musí osahat a projít se v nich. Takovou příležitost nabízíme spolu s majitelkou butiků Camp David v Jesenici u Prahy Lenkou Možkovskou.

Jak vzniklo propojení bot s módním butikem?

To je také zajímavá „náhoda“. Když jsem tenkrát v lednu odjížděla do Vietnamu, hledala jsem, kde narychlo koupit letní šaty. A protože bydlím v Osnici, rozjela jsem se do nedalekého obchodního centra Spektrum v Čestlicích. U Lenky v obchodě jsem se oblékla,

ale tehdy jsme se ještě osobně nepotkaly. Když jsem se po roce z Vietnamu vrátila domů, zajela jsem jednoho dne do vedlejší Jesenice, abych se podívala, jaké obchody tu spolu s novou moderní zástavbou vyrostly. No a tam jsem objevila znovu Lenčin butik, který se sem mezitím přestěhoval, protože ve Spektu začala rekonstrukce. Hned jsme si s Lenkou padly do oka a během půl hodiny domluvily spolupráci. Myšlenka, že bude mít k modelům, které prodává, šanci vymyslet boty na míru, ji tenkrát dostala. A ukázalo se, že je to magnet i pro zákaznice. Koupit šaty a k nim dokonale padnoucí botky na míru na jednom místě je velké lákadlo.

Určitě vám s podnikáním přibýlo mnoho práce, povinností i stresu. Přece jen jste byla vždy velmi dobře placeným zaměstnancem. Nelitujete?

Máte pravdu, starostí přibýlo, ale i radostí. Neskutečně mě to baví a stále objevuju nové obzory. A dokáže mi dobít baterky, když mi sedmdesátiletá paní napíše, že už může na koncert do Rudolfiny, protože si má k šatům co obout. Nebo když si čtu e-mail od basketbalistky, která mi děkuje, že se díky mně vdala, protože měla v čem... Padnoucí lodičky v čísle 43 totiž také běžně na krámě neseženete.

*S Janou Kolářovou a Lenkou Možkovskou si povídala Jana Jenšíková
Foto: Marek Jenšík a archiv J. Kolářové*

BUDE LETOS DALŠÍ NESNESITELNĚ ŽHAVÉ LÉTO?

Loňské léto v pražském Klementinu bylo nejteplejší v historii této nejstarší stanice v zemi. Stavby se pod sluncem chovají jako radiátory horka. A stavíme další...

ZELÉNÉ FASÁDY

ZELÉNÉ STŘECHY

KOŘENOVÉ ČISTÍRNY

UMÍME TO ZMĚNIT.
ŽIVÉSTAVBY.CZ

Zezeň snižuje rapidně teplotu. Sázejte stromy!
My sázíme #DomyJakoStromy.

Pomáháme ptáčkům

Ale víme, jak nejlépe?

^
Posouváním dolní části tohoto krmítka po tyči můžeme rozhodovat o velikosti ptáků, které chceme krmit

^
Především v horkém létě ocení ptáčci málka napajedla

Do konce února probíhal v botanické zahradě v pražské Troji již 12. ročník venkovní ornitologické výstavy nazvané Jak krmit ptáky. Jelikož v zimě má zahrada otevřeno pouze do 16 hodin, počkali jsme si, až bude o víkendu hezké počasí a nebude nás honit čas, a pak jsme se vydali na vlastní oči informace o ptáčcích prozkoumat.

Autobus městské hromadné dopravy nás od metra pohodlně dopravil až na zastávku Botanická zahrada, od níž se za pár minut příjemnou procházkou mezi vilkami dostanete ke vstupní bráně Jih. Mimo sezonu se za vstup do venkovních expozic neplatí, prošli jsme tedy opuštěnou branou a vesměs ještě spící přírodou pokračovali dál směrem k bistru, poblíž kterého se výstava měla nacházet.

Úvodní informační panel jsme objevili umístěný přímo na bistru a kromě krátké upoutávky nás upozornil i na několik zajímavých knižních publikací zabývajících se problematikou ptáků v zahradách a kolem lidských obydlí. Názvy knih mluví za vše: Krmíme ptáky, Ptáci na zahradě, Ptačí budky a krmítka a Ptačí zahrada. Bistro vypadalo útulně, tak jsme neodolali a ochutnali víno ze zdejší vinice svaté Kláry (to pro dospělé) a teplé banánové smoothie s kakaem (děti), přičemž jsme se ani na chvíli neodchylovali od tématu a prohlíželi si zalaminovanou brožurku Ptáci naší zahrady s krásnými fotografiemi a popisem ptáků žijících zde v Botanické zahradě hlavního města Prahy.

Přikrmujte celoročně

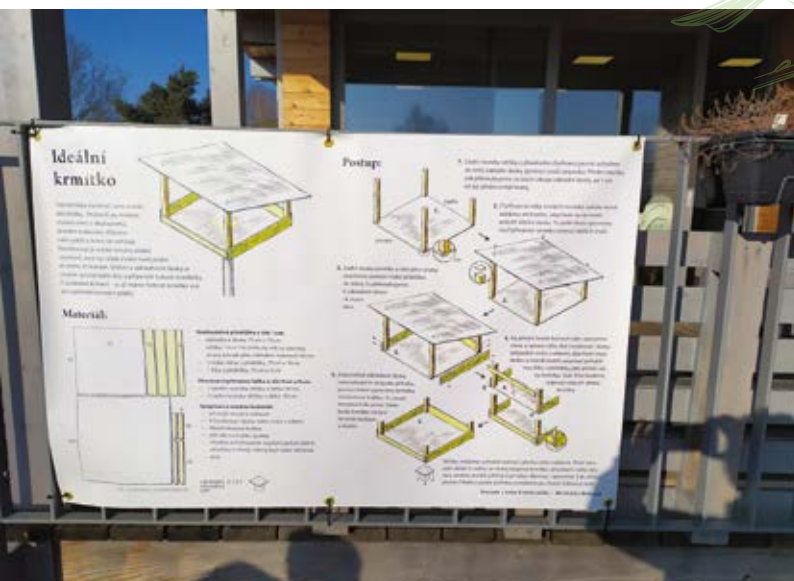
Hlavní část výstavy jsme nemuseli hledat dlouho, hned po pár krocích jsme spatřili různé typy krmítek i s různým krmením a kousek dál několik dalších, podrobnějších informačních panelů. Dozvěděli jsme se nejen, že ptáky je dobré a někdy i nutné vhodným způsobem přikrmovat,

ale možná poněkud překvapivě, že je potřebné v přikrmování pokračovat celoročně. Důvodem je silný úbytek hmyzu, což způsobuje, že některé ptačí druhy nedovedou úspěšně zvládnout odchovávání mláďat, případně vůbec nezahníždí. Pokud však v krmítkách naleznou potravu, nasytí se ptačí rodiče v nich a nedostatek hmyzu přinese svým mláďatům.

Velmistry v přikrmování ptáků jsou Angličané, největší ochránci ptáků na světě. Stejně jako poslední dobou u nás i v Anglii v zimě vládne mírné klima a sníh i tuhý mráz jsou výjimkou. Přesto právě zde rozšířili přikrmování ptáků na celý rok. Krmítka na jaře možná zůstanou zdánlivě opuštěná, ale nemylte se: ptáci z nejbližšího okolí o nich dobře vědí, a jakmile pocítí nedostatek potravy, kontrolují je.

Jak na krmítka

Pro přikrmování ptáků můžeme použít řadu různých krmítek. Snad neznámější je typ připomínající malou chaloupku, který splňuje základní požadavek: do krmítka nesmí pršet či sněžit. Zbytky potravy lze navíc snadno odstranit a krmítko vyčistit, budeme-li pamatovat na to, aby bylo možno jednu stranu spodní ohrádky na chvíli odstranit. Ke krmení, jak jsme viděli i v krmítkách umístěných v botanické zahradě, můžete využívat semínka slunečnice – pozor však na to, že třeba kosové černí si je nedovedou sami otevřít! Pomoc je jednoduchá, semena jim předem, například válečkem na těsto, pomačká-

Podrobný návod na výrobu krmítka najdete v knize *Krmíme ptáky* Jak krmit ptáky? Po návštěvě výstavy v pražské botanické zahradě to již víme

me. Kromě semínek se určitě doma najdou jablka či ovesné vločky, které můžeme mírně navlhčit rostlinným olejem.

Pro hmyzožravé ptáky, především sýkorky, ale i červenky, strakapouda či žlunu, můžeme připravit krmítko jiné: kmen či silnější větev s vyvrtnými otvory o průměru 20 až 30 mm, do kterých namačkáme speciálně připravené „knedlíčky“ z následujících ingrediencí: rostlinný tuk, ovesné vločky, neslaná strouhanka, rozdrčené dětské piškoty, mák, pomačkaná slunečnice, rozdrčené oříšky, popřípadě i hrozinky. Pod každý otvor vyřízneme mělké stupátko, tak aby se na něm neudrželi větší ptáci.

Kromě jídla potřebují ptáci samozřejmě i vodu. Tu mohou získat i z již zmiňovaných jablek či ze sněhu. Pokud na zahradě žádný přirozený zdroj vody není, je dobré použít vhodnou mělkou nádobu a vodu do ní doplňovat. Nádobu nesmí být příliš hluboká, aby se v ní především mladí a nezkoušení ptáci nakonec neutopili.

Budku zvládnete taky

Schválně, zeptejte se dětí, jestli vědí, jaký je rozdíl mezi ptačí budkou a krmítkem. Správná odpověď zní, že budka slouží k hnízdění. Vždy ji navrhujeme tak, abychom ji mohli po skončení hnízdní sezony (na podzim) vyčistit, tj. odstranit stará hnízda. Proto musí být otevíratelná. Nejvýhodnější je řešení, které umožňuje otevírání celé přední stěny.

Dno budky musí být vždy vsazeno dovnitř, aby se v žádném případě nemohlo uvolnit. Tloušťka prken je ideální mezi 20 až 25 mm, vnitřní stranu nehoblujeme, mláďatům tak usnadníme jejich první výstup při jejich „vyvádění“. Prkna musí být dokonale vyschlá a pro jejich spojování používejte raději vruty, nikoli hřebíky, lépe a déle drží. Abyste co nejvíce zabránili přístupu nebezpečným predátorům, nedělejte žádné bidýlko a střechu vyrobte mírně skloněnou dopředu, s přesahem alespoň 10 cm.

Připravujeme-li svou budku pro zpěvné ptáky, nedáváme žádnou vystýlku, očekáváme-li ale hnízdění poštolky či sovy, dáváme na dno trochu pilin, hoblin či suchého jehličí. Aby budka vydržela dlouho a byla pro všechny kromě svých obyvatel méně nápadná, použijeme k povrchové úpravě přírodě blízké barvy.

Opeření přátel

Pomozme ptákům ve svém okolí tím, že je budeme vhodně přikrmovat, připravíme jim mělké napajedlo, a možná dokonce vyrobíme budku k hnízdění. Oni se nám za to odvděčí svou přítomností. Jistě se pak neubráníme tomu, abychom je pozorovali, a postupně se s našimi opeřenými přáteli začneme víc a víc seznamovat. Pospěšte si, už na vás čekají: vrabec, kos, straka, červenka, sojka, kavka, drozd, žluna, sýkorka, strakapoud, špaček, vlaštovka, konipas, pěnice, hýl, brkoslav, datel, stehlík, pěnkava, rehek...

Krmítko umístěné v odlehlejší části zahrady

Text: Martina Hošková
Foto: Dalibor Netopil
Ilustrace: Shutterstock

Černoočko

Malí spisovatelé a ilustrátoři z celého světa vytvářejí příběh plný kouzel a dobrodružství

Nápad příběhu na pokračování vznikl ve snaze propojit děti, rodiče a krajské spolky zapojené do tvorby časopisu Krajánek. Přípravy na první kolo projektu probíhaly začátkem roku 2016 a příběhy strašidláckého strašidylka Černoočka, víly Elišky, žabích kamarádů a dalších zvířátek z louky u potoka vycházely v časopisu od léta 2016 do léta 2017. Pilotní fáze poskytla cennou zpětnou vazbu a koncem roku 2018 byl projekt s drobnými úpravami obnoven. I druhé kolo bylo určeno pouze pro redakční státy časopisu Krajánek. Těch ale v mezidobí notně přibýlo. V současné době se na koncepci a obsahu podílejí krajané z devatenácti států na pěti světadílech: Turecka, Španělska, Itálie, Řecka, Francie, Belgie, Nizozemska, Německa, Švýcarska, USA, Austrálie, Brazílie, Švédska, Nového Zélandu, Rakouska, Lucemburska, Číny, Dánska a Finska.

„Propojování dětí, krajanů a krajských spolků je pro nás jedním z důležitých cílů. I proto jsme se rozhodli projekt Černoočko otevřít široké krajské komunitě a umožnit zapojení všem rodinám, krajským spolkům a českým školám v zahraničí,“ vysvětluje Lenka Kanellia, autorka projektu a předsedkyně spolku Krajánek ve světě. Malí spisovatelé z celého světa s ní budou vymýšlet příběh plný dobrodružství, kouzel a nezbedností. A nezůstane jen u psaní! Prostor dostanou i malí ilustrátoři. Jejich výtvary budou každý díl v časopise doprovázet.

Děj se odehrává v přírodě, na louce u potoka. Hlavní kladnou postavou je víla Pampeliška Eliška, která všem pomáhá, stará se a chrání vše živé. Hlavní zápornou postavou je pak Černoočko, strašidlo strašidlácký, které provádí nejružnější rošťárny a psí kusy. Významnou roli v příběhu hraje i žabí rodina Fany, Petra a jejich ratolesti Josef, Lukáš, Matyáš a Eliška. Příběhy v sobě obsahují poselství o vzájemné pomoci, spolupráci či ochraně přírody. Víla postupně zjišťuje, že sem tam nějaká lumpárnička může být vlastně zábavná či užitečná. Strašidlo zase to, že být na ostatní pořád zlý znamená většinou být sám, a to zase dvakrát zábavné není. Postavy jsou vystaveny situacím, kdy se musejí občas vžít do kůže toho druhého nebo i přes rozdíly mezi sebou táhnout za jeden provaz.

Kapitoly jsou vesměs uzavřené příběhy, které nutí dětské čtenáře k zamyšlení nad tím, jak v určitých situacích jednat a jak je řešit. Přivádějí je k pochopení jednání postav, i když s nimi nemusí souhlasit.

Jak se příběh společně „píše“?

„V praxi to funguje tak, že účastníci ode mne dostanou ke svému dílu název kapitoly, několik otázek, které je s dětmi nutné probrat, a požadavky, které má daný díl splnit. Například vytvořit zápornou postavu, vymyslet, kdo

pomůže hlavnímu hrdinovi, popsat podrobněji místo, kde se příběh odehrává, nebo třeba vymyslet další z Černoočkových lumpáren!“ směje se Lenka Kanellia. Zadání dostávají všichni s minimálně dvouměsíčním předstihem, aby měli čas na přípravu. Vždycky je třeba, aby jeden dospělý všechno připravil, přečetl s dětmi předchozí díly a při vymýšlení zaznamenával dětské nápady. „Obecně doporučuji, aby jim do toho dospělí moc nezasahovali a spíše kladli otázky, aby se děti rozpovídaly,“ doplňuje. Konečný příběh inspirovaný dětmi pak píše sama, zasadí jej do souvislostí předchozích dílů a využívá podněty od malých spisovatelů. A nevyužitá nápady? Ty slouží jako náměty na další díly pro děti z jiného státu.

„Literární „spolutvoření“ učí děti, jak se staví příběh, jaké vlastnosti mají mít postavy, aby byl příběh zajímavý, jak se pracuje s konfliktem a rozuzlením a podobně. Dětem se tak v jejich vztahu ke knihám otevírají úplně nové dveře, za nimiž mohou objevovat dosud netušená tajemství,“ chválí projekt ilustrátor a spisovatel Vhrsti.

Ambiciózním konečným cílem celého projektu je vydání knížky, kde by všechny děti byly u svých příběhů uvedené. Realizace je ale, jak už to bývá, podmíněna získáním peněžních prostředků na projekt.

Text i foto: Krajánek ve světě

Časopis Krajánek je
měsíčník určený zejména
multilingvním dětem
věkové kategorie 5 až
12 let žijícím v zahraničí.

www.krajanekevsvete.cz

Rodina Srdce s láskou darované

Záštita

Patron

Mediální partner

Soutěž vyhlašují a pořádají

Partneři

Davido
www.ZpevTicha.cz

Partneři

Irena Chříbková
www.auditeorganum.cz

Zopakujme si pravidla 6. ročníku soutěže, který právě vrcholí

Účastníkem soutěže se mohou stát kolektivy z mateřských a základních škol, družiny, kolektivy dětí z dětských domovů, ZUŠ, mateřských center a ostatní dětské kolektivy (nejméně 3 a nejvíce 30 dětí/kolektiv), které splní stanovená pravidla. Do soutěže se nemohou přihlásit jednotlivci. Každý ze soutěžních kolektivů se může přihlásit pouze s jediným projektem; škola může zaslat libovolný počet příspěvků různých kolektivů.

Soutěžní je jedna fotografie vyrobeného srdce (nebo srdcí) a jeden text libovolného žánru, z něhož bude zřejmé, komu je srdce určeno a proč. Soutěžící mají možnost dále nahrát do přihlášky až tři fotografie a video dokumentující proces tvorby i předání. Porota bude hodnotit celý tento proces a videoprezentace vítá!

Přihlášku lze podat pouze elektronicky prostřednictvím webových stránek www.srdceslaskou.cz. Podáním přihlášky soutěžící dávají organizátorům soutěže automaticky souhlas s možným publikováním

svých příspěvků, fotografií i videoprezentací a se zasíláním časopisu AGE na v přihlášce uvedenou adresu.

Předepsaný formát fotografií je jpg, velikost A4, rozlišení 300 dpi (maximální možné rozlišení/kvalita fotografie; vítězné fotografie se budou zveřejňovat v časopise, proto musejí mít tiskovou kvalitu). Předepsaný formát textu/příběhu je word, rozsah od 1000 do 5000 znaků. Videoprezentace by měla mít maximální délku 7 minut.

Pozn.: Galerii soutěžních prací na srdceslaskou.cz generuje program přesně podle toho, jak jste přihlášku vyplnili. Proto prosím věnujte jejímu vyplňování náležitou pozornost. Děkujeme.

V předchozích ročnících se bohužel stávalo, že někteří soutěžící použili k videu neoprávněně písně jiných autorů bez jejich souhlasu. Proto byla některá videa administrátorem YouTube smazána. Z toho důvodu prosím použijte vlastní hudbu nebo si předem vyžádejte souhlas autorů písně.

Cíle soutěže

Podpora tradičních lidských hodnot, jako jsou láska, přátelství, rodina, vzájemná úcta.

Podpora týmové práce a rozvoj tvůrčích dovedností dětí.

Radost z vlastnoručně vytvořených výrobků i z darování, sdílení radosti v kolektivu.

- Soutěžní příspěvky bylo možné zaslat od 1. 10. 2019 do 31. 1. 2020.
- Soutěžilo se ve 2 kategoriích (u smíšených skupin rozhoduje věk u převažujícího počtu dětí):
 - Základní škola (3. až 9. ročníky),
 - Mateřská škola + 1. a 2. ročníky ZŠ.
- Zvláštní ceny, které platí pro obě kategorie:
 - Zvláštní cena pro školu za školní kolo,
 - Zvláštní cena předsedy Poslanecké sněmovny PČR,
 - Zvláštní cena za šíření projektu v zahraničí,
 - Zvláštní cena Za pomoc Zemi.
- Uzávěrka přihlášek byla 31. 1. 2020, rozhodovalo datum odeslání elektronické přihlášky.
- Soutěž bude vyhodnocena do 10. 4. 2020.
- Výsledky zveřejní časopis AGE ve druhém vydání 2020; v průběhu roku 2020 pak mohou být v AGE a na Facebooku Srdceslaskou uveřejněny jednotlivé příběhy, fotografie, videa, rozhovory s vítěznými týmy, reportáže atd.
- Od 5. 2. do 15. 3. 2020 na webu www.srdceslaskou.cz probíhalo veřejné hlasování, které určilo TOP 10 z pohledu veřejnosti (nezávisle na porotě).
- Slavnostní setkání vítězů všech kategorií i hlasování se uskuteční v květnu 2020 v historických prostorách Poslanecké sněmovny PČR v Praze.

Celostátní soutěž Srdce s láskou darované je nedílnou součástí projektu AGE a vydavatelství ANTECOM jako jeden z hlavních organizátorů postupuje při její organizaci v souladu s pravidly GDPR a ve shodě s nimi jedná v oprávněném zájmu. Předávání cen bude snímáno médii. Z tohoto důvodu vyjadřují hosté svou účastí souhlas s pořízením a použitím audiovizuálního záznamu, který může obsahovat obrazové a zvukové záznamy týkající se těchto osob či jejich projevů osobní povahy.

Soutěží se o tyto ceny:

KATEGORIE ZÁKLADNÍ ŠKOLY (3. až 9. ročníky)

1. místo:

- účast celého týmu na slavnostním setkání vítězů v historických prostorách Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR,
- originální balíčky výtvarných potřeb pro každého člena kolektivu (celková hodnota 15 000 Kč),
- knižní poukázky v hodnotě 300 Kč pro všechny členy kolektivu,
- přívěsky srdíčka se šlupnou Swarovski pro celý tým,
- originální medaile s logem soutěže,
- dřevěný certifikát s vyřezaným logem soutěže pro školu,
- zábavná vzdělávací hra z dílny malířky Lucie Ernestové,
- článek o vítězném kolektivu a jeho uveřejnění v časopise AGE,
- sladké odměny pro všechny členy kolektivu.

Odměny pro školu/zařízení:

- dárkový certifikát v hodnotě 40 000 Kč na zřízení a instalaci systému ÁMOS vision,
- volné vstupenky do všech expozic Muzea a galerie Orlických hor pro celou školu,

- hodina muzikoterapie.

Odměny pro učitelku/učitele/dospělého vedoucího kolektivu:

- třídní relaxační pobyt v lázních Luhačovice pro 2 osoby ve čtyřhvězdičkovém boutique hotelu Radun,
- originální dárek z vamberecké krajky,
- inspirační karty z dílny malířky Lucie Ernestové,
- dvě vstupenky na koncert.

2. místo:

- účast celého týmu na slavnostním setkání vítězů v historických prostorách Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR,
- originální balíčky výtvarných potřeb pro každého člena kolektivu (celková hodnota 10 000 Kč),
- knižní poukázky v hodnotě 300 Kč pro všechny členy kolektivu,
- přívěsky srdíčka se šlupnou Swarovski pro celý tým,
- originální medaile s logem soutěže,

- dřevěný certifikát s vyřezaným logem soutěže pro školu,
- zábavná vzdělávací hra z dílny malířky Lucie Ernestové,
- článek o vítězném kolektivu a jeho uveřejnění v časopise AGE,
- sladké odměny.

Odměna pro školu/zařízení:

- volné vstupenky do všech expozic Muzea a galerie Orlických hor pro celou školu.

Odměny pro učitelku/učitele/dospělého vedoucího kolektivu:

- originální dárek z vamberecké krajky,
- inspirační karty z dílny malířky Lucie Ernestové,
- dvě vstupenky na koncert.

3. místo:

- účast celého týmu na slavnostním setkání vítězů v historických prostorách Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR,
- originální balíčky výtvarných potřeb pro každého člena kolektivu (celková hodnota 5000 Kč),

- přívěsky srdíčka se šlupnou Swarovski pro celý tým,
- originální medaile s logem soutěže,
- dřevěný certifikát s vyřezaným logem soutěže pro školu,
- zábavná vzdělávací hra z dílny malířky Lucie Ernestové,
- článek o vítězném kolektivu a jeho uveřejnění v časopise AGE,
- sladké odměny.

Odměna pro školu/zařízení:

- volné vstupenky do všech expozic Muzea a galerie Orlických hor pro celou školu.

Odměny pro učitelku/učitele/dospělého vedoucího kolektivu:

- originální dárek z vamberecké krajky,
- inspirační karty z dílny malířky Lucie Ernestové,
- dvě vstupenky na koncert.

4.–10. místo:

(v obou kategoriích)

- balíček s překvapením (ze sortimentu firmy OPTYS).

VEŘEJNÁ HLASOVACÍ SOUTĚŽ

1. místo:

Odměny pro školu/zařízení:

- účast celého týmu na slavnostním setkání vítězů v historických prostorách Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR,
- dárkový certifikát v hodnotě 40 000 Kč na zřízení a instalaci systému ÁMOS vision.

1.–3. místo:

- dřevěný certifikát s vyřezaným logem soutěže pro školu,
- přívěsky srdíčka se šlupnou Swarovski pro celou tvořivou skupinu,

- originální medaile s logem soutěže pro celý tým,
- volné vstupenky do všech expozic Muzea a galerie Orlických hor pro celou školu,
- dárky Centropen,
- zábavná vzdělávací hra z dílny malířky Lucie Ernestové,
- sladké odměny pro všechny členy kolektivu,
- článek o vítězném kolektivu a jeho uveřejnění v časopise AGE.

Odměny pro učitelku/učitele/dospělého vedoucího kolektivu:

- originální dárek z vamberecké krajky,
- dvě vstupenky na koncert.

ZVLÁŠTNÍ CENA PŘEDSEDY POSLANECKÉ SNĚMOVNY PARLAMENTU ČR

- účast týmu na slavnostním setkání vítězů v historických prostorách Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR,
- dárek od předsedy PS PČR,
- dřevěný certifikát s vyřezaným logem soutěže pro školu,
- přívěsky srdíčka se šlupnou Swarovski pro celou tvořivou skupinu,
- originální medaile s logem soutěže pro všechny členy kolektivu,

- volné vstupenky do všech expozic Muzea a galerie Orlických hor pro celou školu,
- dvě vstupenky na koncert pro vedoucího kolektivu,
- článek o vítězném kolektivu a jeho uveřejnění v časopise AGE,
- sladké odměny.

KATEGORIE MATEŘSKÉ ŠKOLY + 1. a 2. ROČNÍKY ZŠ

ZVLÁŠTNÍ CENA
PRO ŠKOLU ZA
ŠKOLNÍ KOLO

1. místo:

- účast pedagoga/vedoucího kolektivu na slavnostním vyhlášení vítězů soutěže v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR,
- originální balíčky výtvarných potřeb pro každého člena kolektivu (celková hodnota 10 000 Kč),
- přívěsky srdíčka se šlupnou Swarovski pro celou tvořivou skupinu,
- originální medaile s logem soutěže pro všechny členy kolektivu,
- dřevěný certifikát s vyřezaným logem soutěže pro školu,
- zábavná vzdělávací hra z dílny malířky Lucie Ernestové,
- článek o vítězném kolektivu a jeho uveřejnění v časopise AGE,
- sladké odměny pro všechny členy kolektivu,
- volné vstupenky do všech expozic Muzea a galerie Orlických hor pro celou školu.

**Odměny pro učitelku/učitele/
dospělého vedoucího kolektivu:**

- originální dárek z vamberecké krajky,
- inspirační karty z dílny malířky Lucie Ernestové,
- dvě vstupenky na koncert.

2. místo:

- účast pedagoga/vedoucího kolektivu na slavnostním vyhlášení vítězů soutěže v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR,
- originální balíčky výtvarných potřeb pro každého člena kolektivu (celková hodnota 6000 Kč),
- přívěsky srdíčka se šlupnou Swarovski pro celou tvořivou skupinu,
- originální medaile s logem soutěže pro všechny členy kolektivu,
- dřevěný certifikát s vyřezaným logem soutěže pro školu,
- zábavná vzdělávací hra z dílny malířky Lucie Ernestové,
- článek o vítězném kolektivu a jeho uveřejnění v časopise AGE,
- sladké odměny pro všechny členy kolektivu,
- volné vstupenky do všech expozic Muzea a galerie Orlických hor pro celou školu.

**Odměny pro učitelku/učitele/
dospělého vedoucího kolektivu:**

- originální dárek z vamberecké krajky,
- inspirační karty z dílny malířky Lucie Ernestové,
- dvě vstupenky na koncert.

3. místo:

- účast pedagoga/vedoucího kolektivu na slavnostním vyhlášení vítězů soutěže v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR,
- originální balíčky výtvarných potřeb pro každého člena kolektivu (celková hodnota 3000 Kč),
- přívěsky srdíčka se šlupnou Swarovski pro celou tvořivou skupinu,
- originální medaile s logem soutěže pro všechny členy kolektivu,
- dřevěný certifikát s vyřezaným logem soutěže pro školu,
- zábavná vzdělávací hra z dílny malířky Lucie Ernestové,
- článek o vítězném kolektivu a jeho uveřejnění v časopise AGE,
- sladké odměny pro všechny členy kolektivu,
- volné vstupenky do všech expozic Muzea a galerie Orlických hor pro celou školu.

**Odměny pro učitelku/učitele/
dospělého vedoucího kolektivu:**

- originální dárek z vamberecké krajky,
- inspirační karty z dílny malířky Lucie Ernestové,
- dvě vstupenky na koncert.

- účast ředitele a pedagoga na slavnostním vyhlášení vítězů soutěže v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR,
- dárkový certifikát v hodnotě 40 000 Kč na zřízení a instalaci systému ÁMOS vision,
- výtvarné potřeby a dárky Optys a Centropen v hodnotě 10 000 Kč,
- dřevěný certifikát s vyřezaným logem soutěže pro školu,
- článek o vítězném kolektivu a jeho uveřejnění v časopise AGE,
- volné vstupenky do všech expozic Muzea a galerie Orlických hor pro celou školu.

**Odměny pro učitelku/učitele/
dospělého vedoucího kolektivu:**

- originální dárek z vamberecké krajky,
- inspirační karty z dílny malířky Lucie Ernestové,
- přívěsek srdíčka se šlupnou Swarovski,
- dvě vstupenky na koncert,
- sladká odměna.

ZVLÁŠTNÍ CENA ZA POMOC ZEMI (odměníme 3 týmy)

- pozvání zástupců týmu s vedoucím/pedagogem na slavnostní setkání vítězů v historických prostorách Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR,
- návštěva celého týmu v areálu společnosti LIKO-S ve Slavkově u Brna, prohlídka živých staveb, workshop atd.,
- 10 000 Kč od LIKO-Su každému týmu na jeho další ekologický projekt,
- sestavitelná ptačí budka (foto viz zadní strana obálky) pro každého člena týmu od společnosti OPTYS,
- dřevěný certifikát s vyřezaným logem soutěže pro školu,

- přívěsky srdíčka se šlupnou Swarovski pro celou tvořivou skupinu,
- originální medaile s logem soutěže pro celý tým,
- volné vstupenky do všech expozic Muzea a galerie Orlických hor pro celou školu,
- článek o vítězném kolektivu a jeho uveřejnění v časopise AGE.

Odměny pro pedagoga/dospělého vedoucího kolektivu:

- originální dárek z vamberecké krajky,
- dvě vstupenky na koncert.

ZVLÁŠTNÍ CENA ZA ŠÍŘENÍ MYŠLENKY PROJEKTU

- účast vedoucích kolektivu na slavnostním setkání v PS PČR,
- dřevěný certifikát s vyřezaným logem soutěže pro školu,
- přívěsky srdíčka se šlupnou Swarovski pro celou tvořivou skupinu,
- poukázka na knihy v hodnotě 1000 Kč pro kolektiv,
- originální medaile s logem soutěže pro všechny členy kolektivu,
- článek o vítězném kolektivu a jeho uveřejnění v časopise AGE,
- sladké odměny pro všechny členy kolektivu.

Odměny pro učitelku/učitele/dospělého vedoucího kolektivu:

- inspirační karty z dílny malířky Lucie Ernestové,
- originální dárek z vamberecké krajky,
- luxusní bonboniéra v dřevěné krabičce s motivem srdce,
- dvě vstupenky na koncert.

Odměna pro školu/zařízení:

- volné vstupenky do všech expozic Muzea a galerie Orlických hor pro celou školu.

Novinka letošního
ročníku soutěže

ZVLÁŠTNÍ CENA ZA POMOC ZEMI

Země volá na poplach! Pomoci můžeme všichni. Proto jsme se rozhodli rozšířit Srdce s láskou darované o Zvláštní cenu Za pomoc Zemi. Pojďme společně něco udělat! Vysadit stromy, rostliny, vyčistit tůňku, příkop, kus parku nebo lesa. Pomoci ptáčkům a zvířatům či se zamyslet nad tím, jestli nemůžeme ještě zužitkovat něco z toho, co vyhazujeme. Uvědomme si, že všechno, co děláme, svět kolem nás ovlivňuje. A záleží na nás, jaký bude.

Zvláštní cenu Za pomoc Zemi zaštitila česká rodinná společnost LIKO-S, která je průkopníkem v budování staveb souznících s přírodou.

Odměníme 3 týmy! Všechny získají:

- pozvání zástupců týmu s vedoucím/pedagogem na slavnostní setkání vítězů v historických prostorách Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR,
- návštěvu celého týmu v areálu společnosti LIKO-S ve Slavkově u Brna, prohlídku živých staveb, workshop atd.,
- 10 000 Kč od společnosti LIKO-S každému týmu na jeho další ekologický projekt,
- sestavitelnou ptačí budku (foto viz zadní strana obálky) pro každého člena týmu od společnosti OPTYS,
- dřevěný certifikát s vyřezaným logem soutěže pro školu,
- přívěsky srdíčka se šlupnou Swarovski pro celou tvořivou skupinu,
- originální medaile s logem soutěže pro celý tým,
- volné vstupenky do všech expozic Muzea a galerie Orlických hor pro celou školu,
- článek o vítězném kolektivu a jeho uveřejnění v časopise AGE.

Odměny pro pedagoga/dospělého vedoucího kolektivu:

- originální dárek z vamberecké krajky,
- dvě vstupenky na koncert.

Porota 6. ročníku soutěže Srdce s láskou darované

JAN SCHMID

předseda poroty, zakladatel
a ředitel Studia Ypsilon

JANA JENŠÍKOVÁ

za společnost ANTECOM,
vydavatele časopisu AGE

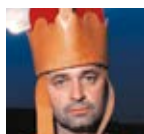
JIŘÍ LÁBUS

za Studio Ypsilon

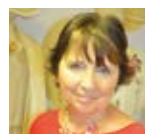
JAN VÍCHA

za společnost OPTYS,
partnera časopisu AGE

MARTIN DEJDAR

za Studio Ypsilon

ANNA MAJEWSKÁ

za společnost OPTYS,
partnera časopisu AGE

JAN JIRÁŇ

za Studio Ypsilon

RADEK VONDRÁČEK

předseda Poslanecké sněmovny
Parlamentu České republiky

Hlasování na stránkách www.srdceslaskou.cz

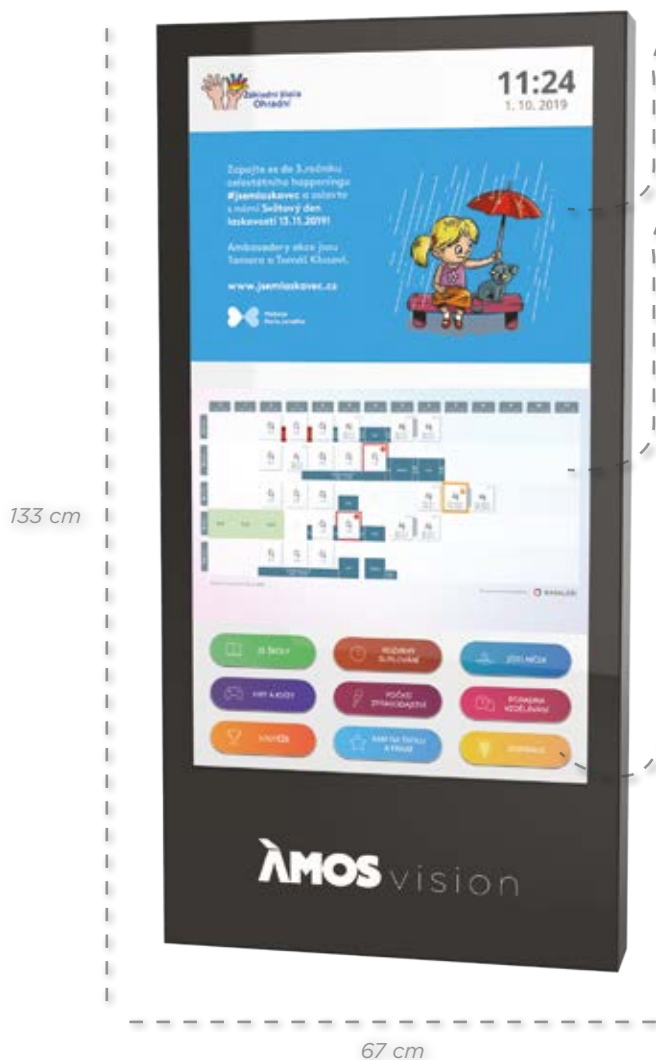
Nezávisle na hodnocení poroty soutěže Srdce s láskou darované probíhalo v termínu od 5. 2. do 15. 3. 2020 hlasování na stránkách www.srdceslaskou.cz, kde jsou uveřejněny všechny příspěvky došlé do soutěže. Tímto mohl kdokoli dát hlas tomu týmu, jehož práce se mu líbí. V konečné fázi pak počty hlasů vyhodnotil počítač a zveřejnili jsme TOP 10, které z tohoto veřejného hlasování vzešly. První tři vítězné týmy získají hodnotné odměny (viz předchozí strany).

Obdiv poroty mají všichni soutěžící, a všechny jejich práce tak zůstanou zveřejněny na www.srdceslaskou.cz. Všichni také obdrží milé dárky ze sortimentu společnosti Optys jako poděkování za účast.

POUŽÍVEJTE MODERNÍHO POMOCNÍKA VE VAŠÍ ŠKOLE

AMOS vision je dotyková nástěnka připravená poskytnout žákům, učitelům a přátelům školy informace, které denně potřebují, mohou využít nebo jim pomohou v osobním životě. Zároveň pomáhá ředitelům škol se jednoduše vypořádat s nadbytečnou povinnou administrativou.

OBSAH VYSÍLÁNÍ

Videa zaměřená na prevenci, osvětu, společensky odpovědná a prospěšná témata, podporu kultury a sportu.

VOLITELNÝ OBSAH ŠKOLY

Informace, které si škola přeje sdělit svým žákům a studentům, učitelům i rodičům. Obsah si škola aktualizuje podle svých potřeb.

Aktuální rozvrhy	Jídelníček
Suplování	Události školy
Fotografie	Úspěchy studentů
Školní řád	Dokumenty školy
Mapa školy	Školní knihovna
Zpravodajství	Školní časopis
Dotazníky	Ankety

DOTYKOVÁ ZÓNA

Dotyková tlačítka s obsahem navrženým přímo pro školní prostředí. Každá škola má obsah a funkce v této zóně nastavené přímo dle svých potřeb.

TECHNICKÉ PARAMETRY

- Dotykové zařízení s úhlopříčkou 49"
- Rozlišení full HD
- Připojení LAN nebo WIFI
- Odolný kovový kryt a bezpečnostní sklo

PROČ MÍT VE ŠKOLE ÁMOS VISION

- Automatická synchronizace se školním informačním systémem.
- Jednoduché ovládání a intuitivní vkládání obsahu.
- Podpora prevence sociopatologických jevů.
- Obsah vysílání vytvořený ve spolupráci s odbornými garanty.
- Úspora papíru a tisku.
- Denní zpravodajství.
- Úspora času pro vedení školy, pedagogy a žáky.

AMOS
vision

KONTAKT

inpublic group s.r.o.
Mečislavova 7
140 00 Praha 4

+420 724 70 50 60
office@inpublic.cz
www.amosvision.cz

DUHOVÁ KOČKA – AUTORSKÝ OBCHOD LUCIE ERNESTOVÉ
věnuje vítězům soutěže Srdce s láskou darované
nádherné hry a inspirační karty.

Hrdí partneři
celostátní soutěže

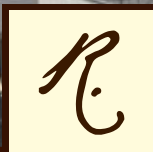

Srdce
s láskou darované

**DUHOVÁ
KOČKA**

LUCIE ERNESTOVÁ
WWW.DUHOVAKOCKA.CZ

boutique ★★★★★
HOTEL RADUN
Est. 1928

Zažijte úslužnost první republiky v krásných moravských lázních Luhačovice.

www.hotelradun.cz

MĚSTO VAMBERK

A MUZEUM KRAJKY VAMBERK
vás zvou na prohlídku

- trvalých expozic paličkovaných krajek
- specializovaných tematických výstav
- proměny krajky v Čechách od počátku 18. století až do současnosti
- unikátního paličkovacího stroje

Otevřeno celoročně

Více na www.muzeumkrajky.cz.

**Hrdí partneři
celostátní soutěže**

Srdce
s láskou darované

Ve veltruské čokoládovně Pralinka
si můžete čokoládové dobroty
zkusit s dětmi vyrobit.

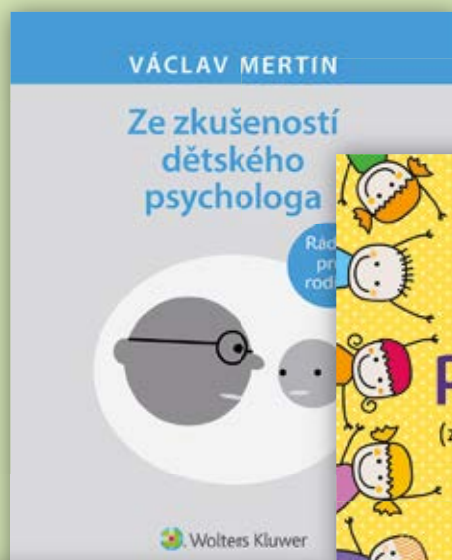

Čokoládovna Pralinka
ruční výroba čokolády a pralinek

Olga Klejnová
Žižkova 324, Veltrusky
tel.: 605 804 801

PUBLIKACE PRO PEDAGOGY I RODIČE

Objednávejte výhodně
na www.wolterskluwer.cz/obchod

Jarní věneček

Jaro nejenže už klepe na dveře, ale přímo se do nich dobývá, a tak je načas vyměnit zimní výzdobu za jarní. Pojdme si tedy společně vyrobit květinový věneček, který můžeme pověsit na dveře, do okna či kamkoli, kam chceme vnést trochu jarní svěžesti a pohody.

Co budeme potřebovat: dřevěný výrez – věneček (obj. č. 10818), akrylové barvy, papírové kytičky nebo výsekový strojek s tímto motivem, grafické papíry, malé korálky nebo perličky, popř. knoflíčky, zbytky stužek a krajek, lepidlo PVA, tavnou pistoli a nůžky.

Dřevěný věneček z obou stran natřeme akrylovou barvou. Barvu můžeme nanášet klasicky štětcem, ale lépe se nám bude pracovat s uštířenou kuchyňskou houbičkou.

Z oboustranného papíru si výsekovým strojkem vysekneme několik kytiček. Každou z nich nastříháme od kraje do středu, mezi dvěma okvětními lístky.

Pomocí lepidla slepíme na sebe sousedící okvětní lístky, mezi nimiž je nástřih – vznikne plastická kytička.

Na spodní část věnečku nalepíme různě dlouhé části krajek, stužek a efektních přízí, lepíme pomocí tavné pistole těsně vedle sebe. Úzké stužky můžeme na věneček i přivázat.

Přes stužky lepíme jednotlivé kytičky, střídáme barvy. Dovnitř kytiček můžeme vlepít PVA lepidlem drobné korálky nebo perličky.

Na www.youtube.com/c/optyspolsro se můžete podívat na inspirativní videa pro své tvoření.

TECH EDU

Věda, technika a vzdělávání zblízka.

8000 výtisků do škol, firem a institucí

www.techedu.cz

Děkujeme za váš zájem o časopis AGE Management, který ve shodě s tiskovým zákonem vydavatelství ANTECOM dlouhodobě připravuje ve spolupráci se společností OPTYS. Zůstaňte s námi a budete i nadále informováni nejen o celostátním projektu pro mateřské a základní školy SRDCE S LÁSKOU DAROVANÉ. Společnost ANTECOM s.r.o., IČ: 28362926, se sídlem Blatenská 2166/7, 148 00 Praha 4, pracuje s osobními údaji odpovědně a v souladu s požadavky zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů. V souvislosti s implementací požadavků GDPR, tj. nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 o ochraně osobních údajů, si vás dovoluujeme informovat, že zpracování vašich osobních údajů pro přípravu direct mailingové databáze, která obsahuje pouze poštovní doručovací adresy a slouží výhradně k bezúplatnému zasílání titulu AGE Management, provádíme z důvodů oprávněného zájmu společnosti ANTECOM s.r.o., kterým je poskytování informací nejen o mezigenerační spolupráci a životních hodnotách. Předmětná databáze byla sestavená na základě veřejně přístupné databáze MŠMT ČR a je průběžně doplňovaná například ze subjektů, které se hlásí ke společenské odpovědnosti nebo přímo na základě vašeho požadavku. Aktualizuje se před každým novým vydáním a předešlá databáze se vymazává. Proto vás nebudeme obtěžovat žádostí o udělení souhlasu se zasíláním titulu AGE Management, ale umožníme vám, pokud si to budete přát, váš subjekt (firma/jméno/ulice-číslo/obec/PSC) z předmětné databáze pro bezúplatný direct mailing magazínu jednoduše odhlásit na adrese: produkce@antecom.cz. Nařízení GDPR vstoupilo v platnost 25. května 2018. Od tohoto data máte možnost uplatnit tato svá práva: právo na výpis evidovaných údajů, opravu, výmaz, omezení zpracování, vznést námitku, podat stížnost prostřednictvím e-mailové adresy: poverenec@antecom.cz.

FOTO

ročenka

Vhodný dárek pro žáky, kteří přecházejí na vyšší stupeň nebo končí školní docházku.

Fotoročenka se může stát milou upomínkou na čas strávený nejen ve školních lavicích, ale také při různých aktivitách se spolužáky.

Tip:

Umístíte-li do leporela fotografie školy, vyrobíme vám originální propagační materiál.

- formát 10 x 10 cm
- prostor pro 10 fotografií
- možnost vlastního textu
- obálka z tvrdé lepenky
- pruženka pro zajištění listů
- obj. č.: **666177**

100,-
cena s DPH

Pro bližší informace volejte na tel. č.: +420 553 777 392
nebo pište na e-mail: skola@optys.cz.

OPTYS[®]

Přírodě na pomoc

Ptačí budka

Ideální doplněk každé zahrady a domeček pro ptáčky z březové překližky. Součástí budky je pruženka na zavěšení, například okolo kmenu stromu.

Obj. č. složené
varianty: **5627**

Rozměry budky jsou:

hloubka 13 cm

výška 17 cm

šířka 14 cm

střecha 15 x 23 cm

Zadní stěna, střecha a dno
zevnitř jsou laminované.

Obj. č. rozložené varianty: **4876**

OPTYS[®]

Budku lze objednat ve složené i rozložené verzi.
Objednávejte na e-mailu: skola@optys.cz
nebo telefonicky: 553 777 392, 553 777 327
www.optys.cz